

Upravištvo: Ljubljana, Knafjeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelk: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ul.
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri p.o. št. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga št. 78.180,
Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina snaga mesečno Din 25.—

Za izposojeno Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafjeva ulica 5. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopis se ne vračajo — Oglasi
po tarifu.

147 milijonov dinarjev naknadnih kreditov

Potrebni so pred vsem za omiljenje brezposelnosti,
za pokojnine in za obnovljene srednje šole — Krili
se bodo iz enoletne izredne doklade na neposredne
davke in iz povišanja taks

Beograd, 14. dec. p. Finančni minister
je danes izročil skupščini nujni zakonski
predlog o naknadnih in izrednih kreditih
k proračunu 1932-33. Minister zahteva
naknadne kredite v skupni višini 147 mil-
ijonov 123.678 Din. Od tega skupnega kre-
dita odpade za pokojnine in draginske do-
klade upokojencev vključno gledališke
igralce 51.5 milijona. Nadaljnji krediti so
razdeljeni po resorih takole:

Ministrstvo pravde: stalne komisije za
sestavu zakonov in stroški za raznože-
vanje zakonskih načrtov 150.000; vzdrže-
vanje, obsojenec v kazniščah 800.000
Din; višje delno sodišče v Ljubljani na
račun upravnih stroškov kazenskega po-
stopka, za kurjavo, razsvetljavo, nabavo
inventarja, sodne zapore, prehrano, oble-
ko, perilo in zdravniško nego kazencev
600.000 Din. Skupno torej ministrstvo
pravde 1.5 milijona Din.

Prosvetno ministrstvo: Za dotacijo več-
jih izdatkov narodnih gledališč 200.000 Din
za srednješolstvo na račun povečane
proračuna za osebne izdatke zaradi por-
šanja študentskega in srednjih šolah za
tri mesece in to za 126 profesorjev, 38
učiteljev, 4 predmetne učitelje, 2 osnov-
šolske učitelje, enega tajnika, 159 su-
plov, nadalje za novonastavljeno oseb-
je na zopet otvorenih gimnazijah (oseb-
ni izdatki za tri mesece za 34 direktorje,
96 profesorjev, za 29 strokovnih učiteljev,
159 suplov) skupno 1.780.415 Din ter
za 34 služiteljev 37.500 Din in za dragin-
ske doklade tega osebja 462.032 Din skup-
no torej 2.284.035 Din. Za učiteljska za 8
direktorjev, 17 profesorjev, 10 strokovnih
učiteljev razlike v plačah in draginskih
dokladih ter nagrade pogodbenih urad-
nikov 996.794 Din. Na račun podpore
pravoslavni cerkvi 1 milijon, skupno z neka-
terimi manjšimi krediti za razne ustanove
6.401.100 Din.

Finančno ministrstvo: za pokojnine mo-
nopolskih delavcev in razne socialne us-
tave te stroke 300.000 Din.

Ministrstvo vojske in mornarice: za
osebne in materialne izdatke 4.959.691 Din.

Prometno ministrstvo: za materialne iz-
datke državnih železnic 19.8 milijonov Din
za poštne osebe in draginske doklade za
provizorijate in rentnike 380.000 Din skup-
no torej 20.18 milijona.

Kmetijsko ministrstvo: Izredni izdatki
za izplačilo začasnih rent bivšim lastni-
kom posestev razlaščenih po agrarni re-
formi v južnih krajih 2 milijona Din.

Ministrstvo za trgovino in industrijo:
stroški za komisarjat pri ministrstvu v
smislu novega obrtnega zakona 53.190 Din.

Ministrstvo za socialno politiko: Za pod-
poro in prehrano pasivnih pokrajini 5 mil-
ijonov Din. Za izvedbo javnih del in svrhu
zaposlitve brezposelnih 35 milijonov Din.
Za podporo brezposelnim delavcem, javne
kuhinje, itd. 10 milijonov Din. Za plačilo
prevoznih stroškov 1.2 milijona Din. Na-
dalje za kritje večjih izdatkov duševne
bolnice na Studencu pri Ljubljani, s tem,
da se smatrajo to za povečanje posebnega
proračuna te bolnice, 1.2 milijona Din.

Proračun rezervnih kreditov: 7 milio-
nov za nepredvidene izdatke.

Naslednji členi zakonskega osnutka do-
ločajo med drugim:

Podpora za prehrano siromakov, odobre-
na s tem zakonom, se bo delila na obdne
in ustanove in sicer največ v višini onega
zneska, ki ga bodo stavile na razpolago te
obdne in ustanove iz lastnih sredstev.
Podpora za javna dela, odobrena s tem
zakonom, se bo razdelila po potrebi po-
srednih krajev in s razmerjem za škodo,
povzročeno od vremenskih neviht. Način
podeljevanja podpore bo predpisal mi-
nister za socialno politiko in narodno zdrav-
je s posebnim pravilnikom, ki ga mora
odobriti ministrski svet.

Izredne doklade za nepo- sredne davke

Na skupno vsoto predpisanih neposred-
nih davkov izjemni davci na poslovni
promet se bo pobiral v svrhu kritja izdat-
kov za javna dela, za prehrano pasivnih
krajev in brezposelnih v smislu tega za-
kona poseben doprinos, ki bo znašal za
vsakega 100 Din do 500 Din 1 odstotek,
od 5 do 1000 Din 1.5, od 1000-5000 Din 2,
od 5000-10000 Din 2.5, od 10000-50000
Din 3, od 50000 do 1 milijon 3.5, nad 1
milijon 4 odstotke. Na ta doprinos se ne
morejo naložiti nikake samoupravne daj-
tve.

Neposredni davek na poslopja predvi-
den v § 37. drugi odstavek, s 3 odstotki,
se poviša za poslopja, ki so podvržena davku
do 31. decembra 1931, na 6 odstotkov, a
za poslopja, ki so obvezana na ta davek po
tem roku 12 odstotkov.

Odrdbja zadnjega odstavka člena 29 za-
kona o neposrednih davkih z dne 18. maja
1930, v kolikor se nanašajo na gostiščino,
se izpremeni, tako da se podaljša pobira-
nje gostiščine do 1. januarja 1932.

Ukinitev maksimiranja občinskih trošarin

Opomba 4. k točki 4. člena 72.
zakona o državnih trošarinah se črta. (S čr-
tanjem te opombe se ukine določanje ma-
ksimiranje občinskih trošarin na vino. Po
doslednji določbi zakona smejo podeželske
občine od 1. januarja 1933 pobirati le do
50 Din trošarine na 100 l vina, mestne
občine pa le do sto Din.)

Predzadnji odstavek člena 40. za-
kona o neposrednih davkih se črta. (Ta od-
stavek določa, da se za zgradbe, ki iz-
vajajo davčne olajšave (nove zdravne), ne do-
loča nobene davčne olajšave.)

voljuje odpis zaradi neuporabljenosti zgrad-
be ali neizterljivosti najemnine.)

Povišane takse

Izpremene se naslednje takse:

1. Drugi odstavek 5. točke 6. člena, za-
kona o taksah se izpremeni tako, da se
takšna oprostitve pri dedščinah v prvem
kolenu sorodstva, ki volja dosedaj za de-
dščine v vrednosti do 150.000 Din, zniža na
vrednost 50.000 Din.

2. Za vse pisemne ali protokolarne opo-
zornitve, vloge in prošnje, na oblastva raz-
ven onih, ki so obremenjene s posebno
večjo takso, se poviša taksa od 5 na 7.50
Din. Isto velja tudi za vse vrste prošnje
po zakonu o taksah ali po pristojbinih
zakonih v administrativnih in sodnih po-
slih.

3. Za vse prijoge prošnjam, vlogam, tož-
bam in pritožbam, se poviša taksa od 2 na
4 Din.

4. Taksa za vsa izpričevala in potrdila,
ki jih izdajajo privatne osebe ali oblastva
privatnim osebam o njih osebnih lastno-
stih, razmerah, sposobnostih, itd. se poviša
od 20 na 25 Din.

5. Za izdajo uverenj, itd. se poviša tak-
sa od 20 na 25 Din.

6. Za pritožbe zoper odločbe nižjega ad-
ministrativnega državnega ali avtonomne-
ga oblastva, namenjene višjemu oblastvu,
se poviša taksa od 20 na 25 Din.

7. Tarifna postavka 52 se izpremeni in
se glasi: Za pritožbe (tožbe) državnemu
svetu ali upravnemu sodišču proti odlokom
vseh administrativnih oblastev znaša tak-
sa 1 odstotek vrednosti spornega pred-
meta. Ta taksa pri pritožbah na državni
svet ne more biti manjša od 200 Din in
pri upravnem sodišču ne manjša od 100
Din. Če je predmet spora neocenljiv, se
plača za tožbe pri državnem svetu 400, pri
upravnem sodišču pa 200 Din.

8. Za prošnje, s katero se zahteva izvr-
šitev sodbe ali odločbe, se poviša taksa od
5 na 7.50 Din.

9. Za pritožbo zoper razsodbo ali odloč-
bo oblastva glede kazenskih prestopkov po
tarifni postavki 83, se poviša taksa od 20
na 25 Din.

10. Za pritožbo zoper obsodbe zaradi pre-
stopkov po tarifni postavki 86 se poviša
taksa od 20 na 25 Din.

11. Taksa po tarifni postavki 96 se po-
viša v točkah 4 in 6, to je za uverenje o
trajanju učne dobe in za uverenje o po-
močnikih spričevalih od 20 na 25 Din.

12. Taksa po tarifni postavki 99-c se
prošnje in dovolitev pridreditve tomla ali
srečolova se poviša od 25 na 50 Din.

13. Taksa po tarifni postavki 202 (za ca-
rinsko prijavo), po tarifni številki 205 (za
carinsko deklaracijo), po tarifni postavki
207 (za ustne deklaracije) se poviša od 5
do 7.50 Din in po tarifni postavki 206 za
vsak vložek deklaracije od 2.50 na 4 Din.

14. Taksa po tarifni postavki 211 (za
prošnje in dovolitev naknadne priložitve
dokumentov deklaraciji) se poviša od 25
na 35 Din.

15. Taksa po tarifni postavki 212 (za po-
trdila o zdravstvenosti blaga) se poviša od
20 na 25 Din, po tarifni postavki 221 (za
carine prost uvoz selitvenega pohištva iz
inozemstva) od 25 na 35 Din, po tarifni
postavki 222 (za vloge, s katerimi se zaht-
va povračilo vplačanih pristojbin) od 5 na
7.50 Din, po tarifni postavki 224, točka a)
(za izdajo carinskega uverenja) od 20 na
25 Din, po tarifni postavki 226 (za potrdilo
carinskega urada o kakovosti blaga za na-
daljnji vzorec) od 20 na 25 Din. Po ta-
rifni postavki 227 (za pritožbe zoper po-
trdila carinskega urada) od 30 na 50 Din in
za pritožbe zoper obsodbe po zakonih,
omenjenih v tarifni postavki 229, od 50 na
100 Din.

16. Za odloke obrtnih, borznih in sličnih
razsodišč se računa taksa v višini 1 od-
stotka vrednosti spornega predmeta, v ko-
likor ni predvidena večja taksa. Ta taksa
se mora plačati v naprej in se v primeru
poravnave ne vrne.

★
Zakon o kovanju srebrnega denarja se
spremeni tako, da se prvi obrok člena 3.
glasi: srebrni denar po 50 Din bo imel te-
žino 23 gramov in premer 27 mm. Doseda-
nji 4 odstavek se na novo glasi: na robu bo
vtisnjen napis »Bog čuvaj Jugoslavijo!«
Zakon stopi v veljavo z dnem objave v
»Službenih Novinah«.

★

Izjava finančnega ministra

Beograd, 14. decembra. AA. Finančni mi-
nister g. dr. Djordjević je danes sprejel no-
vinarje in jim dal to-le izjavo:

Na podlagi čl. 63. ustave in čl. 38. zakona
o državnem računovodstvu sem danes pred-
ložil v imenu kraljevske vlade Narodnemu
predstavništvu zakon o naknadnih in izred-
nih kreditih k proračunu državnih dohodkov
in izdatkov za l. 1932/33.

Na prvem mestu je kredit v znesku 51.9
milijona Din, namenjen izvajanju javnih del
in podpori brezposelnih in raznih krajev na-
še države. Največji del te vsote se bo po-
trošil za javna dela. Kraljevska vlada želi
pomagati siromakom in brezposelnim s
tem, da jih bo zaposlila pri teh delih. Ta
način podpiranja bo mnogo bolj moralen,
kakor je bilo prejše podeljevanje podpor.

DEMISIJA HERRIOTOVE VLADE

Herriot — žrtev ameriške nepopustljivosti v vprašanju vojnih do-
gov — Položaj po njegovi demisiji silno zapleten

Pariz, 14. decembra. n. Poslanska
zbornica se davi ob 5.50 po celonočni
razpravi o vprašanju izplačila dne 15.
decembra zapadlega obroka Zedinje-
nim državam s 402 proti 187 glasovom
odklonila vladni predlog. Ministrski
predsednik Herriot je takoj nato izva-
jal konsekvence in ob 6.15 izročil
predsedniku republik Lebrunu demis-
ijo vsega kabineta, ki je bila sprejeta.

Glasovanje sicer nikakor ni bilo na-
perjeno proti Herriotu kot osebi, tem-
več je zbornica skoraj enodušno izra-
zila v svojem čutu do pravice samo
ogroženje nad trdovratnim postopa-
njem Zedinjenih držav s Francijo, ki je
večinoma na željo predsednika Hoover-
ja privolila že v tako težke finančne
žrtve.

Po padcu Herriotove vlade, ki je
prevzela oblast pričetkom meseca ju-
nija, se je položaj zelo zapletel, ker re-
zultati glasovanja v poslanski zbornici
državnemu predsedniku ne nudijo ni-
kake osnove, spriču katere bi mogel
odločiti za eno ali drugo vodilno oseb-
nost v francoski politiki. Večina parla-
menta je bila namreč snoči sestavljena
iz vseh mogočih struj, ki si sicer med
seboj odločno nasprotujejo.

Potek seje

Razvoj usodne seje, ki je trajala s krat-
kimi presledki od torka popoldne do srede
zjutraj, je bil naslednji:

V nočni seji, ki se je pričela ob 23.50, je
prvi govoril socialist Aurioi, ki je opo-
zarjal na zvezo med reparacijskimi plačili
in vojnimi dolgi, ki jo je ugotovil tudi
Youngov načrt. Hooverov moratorij je sicer
uničil to trditev, vendar pa je zveza med
reparacijami in dolgi še vedno ostala.
Pravijo nam: »Treba je pristanka ameriške-
ga kongresa čez naj vam dovolimo odgoditev
ali pa drugačno ureditev zastran decem-
brskega obroka. Ali pa je Hoover tudi vpra-
šal kongres, ko je poslal v svet svojo lan-
sko poslanico o moratoriju? Tu ne gre za
prekršitev pogodbe, temveč nasprotno za
ohranitev dejanskega stanja.« Aurioi je
končal svoj govor z izjavo, da so franco-
ski socialisti pri vsaki priliki zahtevali pra-
vice za Nemčijo, prav isto pravico pa za-
htevajo sedaj tudi za Francijo.

Radikalni socialist Cot je izjavil, da bo-
do on in njegovi prijatelji glasovali za vla-
do, ker se boje, da ne bi sicer Francija
ostala osamljena nasproti USA. (Franklin
Rouillon: »Tudi Belgija je odklonila plačilo
in tako dala vsemu svetu vzgled.«)

Levičarski republikanec, bivši minister
Pierri je opozarjal na nevarnosti za Fran-
cijo, če ne bo zavzela enakega stališča ka-
kot Anglija. Po njegovi sodbi je edini teht-
ni razlog za opravičitev neplačila Hooverov
moratorij, ki je prekršil obstoječe pogodbe.

Ob 2.35 ponoči je stopil predsednik vla-
de Herriot vnovič na tribuno. V svojem
čustvenem govoru je rotel zbornico, naj
nikar ne dopusti, da Francija ne bi plača-
la, ker bi bilo to zanjo silno nevarno. Vla-
da bo zato postavila vprašanje zaupnice za
sprejetje svojega predloga. Njen predlog
se sklicuje na Stimsonovo izjavo, da je Ho-
over pripravljen nepristransko proučiti vs
položaj skupno s francosko vlado. Gre za
ureditev celotnega dolga v višini 180 mil-
ijard, ki se razdeli na dobo 60 let.

Razpravljajoč o pravni strani vprašanja,
je Herriot nadaljeval: »Res, da tudi Bel-
gija ne bo plačala. Toda pri Belgiji je stvar
drugačna. Ona ne more plačati, dočim pri
Franciji tega razloga ni. Francija mora
ostati solidarna z Anglijo, ki je postopala
napram Franciji popolnoma korektno ter
se je celo odrekla ugodnostnemu postopku
s strani USA. Za Francijo je silno važno,
da ne ostane osamljena. Stališče socialistov.

Levičarski republikanec, bivši minister

Pierri je opozarjal na nevarnosti za Fran-
cijo, če ne bo zavzela enakega stališča ka-
kot Anglija. Po njegovi sodbi je edini teht-
ni razlog za opravičitev neplačila Hooverov
moratorij, ki je prekršil obstoječe pogodbe.

Ob 2.35 ponoči je stopil predsednik vla-
de Herriot vnovič na tribuno. V svojem
čustvenem govoru je rotel zbornico, naj
nikar ne dopusti, da Francija ne bi plača-
la, ker bi bilo to zanjo silno nevarno. Vla-
da bo zato postavila vprašanje zaupnice za
sprejetje svojega predloga. Njen predlog
se sklicuje na Stimsonovo izjavo, da je Ho-
over pripravljen nepristransko proučiti vs
položaj skupno s francosko vlado. Gre za
ureditev celotnega dolga v višini 180 mil-
ijard, ki se razdeli na dobo 60 let.

Razpravljajoč o pravni strani vprašanja,
je Herriot nadaljeval: »Res, da tudi Bel-
gija ne bo plačala. Toda pri Belgiji je stvar
drugačna. Ona ne more plačati, dočim pri
Franciji tega razloga ni. Francija mora
ostati solidarna z Anglijo, ki je postopala
napram Franciji popolnoma korektno ter
se je celo odrekla ugodnostnemu postopku
s strani USA. Za Francijo je silno važno,
da ne ostane osamljena. Stališče socialistov.

Zastopniki Poljske in Male antante so
glede dogovora petih držav vložili sicer

Vrh tega dosedanjega načina podpiranja ni ob-
rodil zadovoljivih sadov.

Drugi veliki kredit v znesku 51.579.697
Din, se nanaša na pokojninske prejemke. Iz-
kazalo se je namreč, da so krediti za pokoj-
nice v sedanjem proračunu premajhni, in si-
cer deloma zaradi večjih izdatkov z novimi
upokojitvami, deloma pa zaradi prevedbe
starih kronskih upokojencev v dinarske, ki
so ostali zaradi raznih upravnih sporov po-
prej neprevedeni. Za povišanje teh pokojnin
so vrh tega potrebni tudi zneski, o katerih
sem prejšnji mesec predložil Narodnemu
predstavništvu poseben zakon.

Tretjo skupino kreditov tvorijo zneski, ki
so potrebni za ponovno otvoritev srednjih
šol in za imenovanje učnega osebja v emi-
slu resolucije Narodnega predstavništva z
dne 10. aprila t. l. Ta kredit je nujen, da se

ki po eni strani obsojajo nasilje, po drugi
strani pa se izrekajo za odklonitev plačila,
je protislovno. Francija mora spoštovati
svoje dogovore.

Glasovanje

Nato je sledilo glasovanje o vladnem
predlogu, da se Zedinjenim državam plača
dne 15. decembra zapadli obrok v znesku
19 milijonov dolarjev s pripombo, da Fran-
cija ne bo mogla več nositi bremen med-
zaveznihših dolgov, ako vprašanje vojnih
dolgov do zapadlosti prihodnjega obroka,
to je do 15. julija, ne bo na novo urejeno.
Predlog vlade je propadel z 187 proti 402
glasovoma. Proti sta glasovala tudi Tardieu
in vodja socialistov Blum.

Za vlado je glasovalo 17 republikanskih
socialistov, 8 neodvisnih levičarjev, 137 ra-
dikolov, 15 levičarskih radikalov, 4 levičar-
ski republikanci in 6 neodvisnih, 17 poslanc-
cev pa se je glasovanja vzdržalo, med nji-
mi 11 radikalov. 8 poslancev je bilo odsot-
nih, vsi drugi pa so glasovali proti vladi.
Ker je ostala vlada v manjšini, so Her-
riot in ostali člani kabineta takoj zapustili
zbornico.

S 330 proti 57 glasovom je bila nato spre-
jeta sledeča resolucija finančnega in zu-
nanjepolitičnega odbora: Zbornica je mne-
nja, da je treba plačilo 15. decembra za-
padlega obroka odgoditi dotlej, dokler ne
bo vprašanje plačevanja vojnih dolgov na
novo urejeno. Urediti je treba vse med-
narodne obveznosti in vse transfere, ki ni-
maj protidržavne.

Razočaranje v Ameriki

Washington, 14. dec. g. Padec Herrioto-
ve vlade in sklep belgijskega ministrskega
sveta, da se jutrišnji obroki Zedinjenim
državam ne bodo plačali, je napravil v vla-
dnih krogih silno neprijeten vtis. Nastal je
popolnoma nejasen položaj. Težko kompli-
kacijo vidijo tudi v tem, da bo Francija
baš na kritični dan brez vlade. Z gotovost-
jo računajo jutri le s plačilom Velike Bri-
tanije, Italije in Češkoslovaške. Vse drugo
je negotovo. Po mnenju vladnih krogov se
bodo Belgiji najbrže pridružile tudi ostale
države dolžnice. Predsednik Hoover nava-
rava kongresu obrazložiti problem dolgov
v posebnih spomenici. V kongresnih krogih
je veliko nerazpoloženje. Naglašajo, da od-
nošaji Zedinjenih držav do evropskih dol-
žnikov še nikoli niso bili tako napeti, ka-
kor sedaj. V oficalnih krogih pa še vedno
upajo, da ne bo šlo do skrajne meje in da
pride do naknadne revizije francoskega sta-
lišča.

Pariz, 14. decembra. s. Kakor poroča
agencija »Radio« iz Washingtona, so davi
v Belii hiši dah prvo uradno izjavo o od-
klonitvi plačila po francoskem parlamentu
in o novo nastalem položaju. Ameriška vla-
da upa, da s koncem koncev Francija ven-
dar ne bo zatajila svojih podpisov. V tre-
nutku se bo Amerika zadovoljila s tem, da
počaka na razvoj dogodkov. Razumljivo
je, da ne pridejo v poštev nobene repre-
salije proti Franciji. Strokovnjaki zaklad-
nega urada in trgovinskega ministrstva pa
se bojijo, da bo odklonitev plačila po Fran-
ciji imela za posledico prenehanje nje-
nega kredita in ustavitev plačil od strani
njenih zasebnih dolžnikov. Upamo, pravi
izjava, da bo francoski parlament vendarle
še revidiral svoj sklep. Na vsak način bo-
mo ohranili še dalje prijateljske odnošaje
do Francije.

Levičarski republikanec, bivši minister

Pierri je opozarjal na nevarnosti za Fran-
cijo, če ne bo zavzela enakega stališča ka-
kot Anglija. Po njegovi sodbi je edini teht-
ni razlog za opravičitev neplačila Hooverov
moratorij, ki je prekršil obstoječe pogodbe.

Ob 2.35 ponoči je stopil predsednik vla-
de Herriot vnovič na tribuno. V svojem
čustvenem govoru je rotel zbornico, naj
nikar ne dopusti, da Francija ne bi plača-
la, ker bi bilo to zanjo silno nevarno. Vla-
da bo zato postavila vprašanje zaupnice za
sprejetje svojega predloga. Njen predlog
se sklicuje na Stimsonovo izjavo, da je Ho-
over pripravljen nepristransko proučiti vs
položaj skupno s francosko vlado. Gre za
ureditev celotnega dolga v višini 180 mil-
ijard, ki se razdeli na dobo 60 let.

Chamberlain o stališču Anglije

London, 14. decembra. AA. Ob veliki po-
zornosti poslancev je Neville Chamberlain
otvoril popoldne v spodnji zbornici sploš-
no debato o medvladnih dolgovih. V go-
voru, ki je trajal celo uro, je podal vso
zgodovino vojnih dolgov in reparacij ter
naglašal, da so se britske vlade stalno in

Levičarski republikanec, bivši minister

Pierri je opozarjal na nevarnosti za Fran-
cijo, če ne bo zavzela enakega stališča ka-
kot Anglija. Po njegovi sodbi je edini teht-
ni razlog za opravičitev neplačila Hooverov
moratorij, ki je prekršil obstoječe pogodbe.

Ob 2.35 ponoči je stopil predsednik vla-
de Herriot vnovič na tribuno. V svojem
čustvenem govoru je rotel zbornico, naj
nikar ne dopusti, da Francija ne bi plača-
la, ker bi bilo to zanjo silno nevarno. Vla-
da bo zato postavila vprašanje zaupnice za
sprejetje svojega predloga. Njen predlog
se sklicuje na Stimsonovo izjavo, da je Ho-
over pripravljen nepristransko proučiti vs
položaj skupno s francosko vlado. Gre za
ureditev celotnega dolga v višini 180 mil-
ijard, ki se razdeli na dobo 60 let.

Razpravljajoč o pravni strani vprašanja,
je Herriot nadaljeval: »Res, da tudi Bel-
gija ne bo plačala. Toda pri Belgiji je stvar
drugačna. Ona ne more plačati, dočim pri
Franciji tega razloga ni. Francija mora
ostati solidarna z Anglijo, ki je postopala
napram Franciji popolnoma korektno ter
se je celo odrekla ugodnostnemu postopku
s strani USA. Za Franc

Herriotov padec

Današnji dan, 15. december, je oni kritični termin, ko bi po poteku Hooverovega moratorija evropske države morale zopet nadaljevati z odplačevanjem svojih vojnih dolgov Zedinjenim državam. Vsa prizadevanja prizadetih držav, da bi Amerika ta plačila odgodila, so ostala brezuspešna. Anglija in Francija sta vodili to akcijo roko v roki in z vso silo pritiskali na Washington. Ko je ta ostal gluha in slepa za vse prigovore in vsa dokazovanja, je Anglija sklenila, da bo stisnila zobe in plačala. Enako je hotela storiti francoska vlada. Ko pa je Herriot zahteval od parlamenta tozadevno pooblastilo, je glasovalo zanj le 187 poslancev, proti pa 402. Umevno je, da je po glasovanju, izvršenem včeraj jutraj, Herriotova vlada takoj odstopila.

Zaradi moratorija, ki ga je Hoover lani vsilil nemškimi upniki in zaradi razvoja stvari, ki je moral nujno slediti vmešavanju z one strani Atlantika, ki v Evropi nastal prečuden položaj, kakršnega se pač ni mogel nadejati nihče. Zmagovalci so se naenkrat začutili v vlogi plačnika stroškov svetovne vojne, medtem ko si je povzročitelj klanja in premaganec v petletni krvavi borbi škodoželjno mel roke in po takem uspehu z novim pogumom napadal zgradbo svetovnega mira. Nič manj bizaren ni bil občutek nemških upnikov, ko so spoznali nelogičnost in nekonsekvenco Amerike. Upniki je z diktatorsko gesto prisilila k moratoriju, sama pa trmasto vztraja na plačilu dolgov, dasi je ravno s svojim nesrečnim vmešavanjem marsikakemu svojem dolžniku onemogočila poravnavo ameriškega dolga, ker mu je zaprla edini vir dohodkov.

Tak je položaj v velikih obrisih, ako ga osvojimo vse navlake diplomatskih fraz, in evropska javnost ga tudi čisto pravilno pojmuje. Njegova ne vzdržnost se je v najostrejši luči pokazala, ko se je približal 15. december. Tako Anglija, kakor Francija sta zahtevali v Ameriki odlog za plačilo anuitete, računajoč, da bo bivši zaveznik pristal nani, ko je Nemčiji tako velokodno izposloval ne samo odlog, marveč popolno črtanje reparacij. Iznenadenje pa je bilo tem večje, ko v Washingtonu niso kazali niti najmanjšega razumevanja za novo nastali položaj.

V ponedeljek je Herriot tri ure bojeval brezupen boj s francosko zbornico. Razvil je vprašanje od samega začetka, orisal vse njegove posamezne faze in podprl svoja izvajanja z dokumentarnimi dokazi, zahtevajoč, naj Francija plača zapadlih 480 milijonov, zato pa naj si pridržijo zahtevo ponovne ureditve vprašanja dolgov na temelju čisto novega položaja, ki ga je ustvarilo v Evropi neumestno poseganje Amerike v tuje zadeve. Kljub svoji znani govorniški sili Herriot ni mogel premakniti zbornice z odklonilnega stališča. Parlament je poznal nejevoljo vsega naroda. Poznal jo je seveda tudi Herriot, zato je naglašal, da je razpoloženje javnosti razumljivo, vendar pa se vla-

da ne more vdajati trenutnim strastem, marveč mora misliti dalje v bodočnost, da z nepremišljenostjo ne oškoduje koristi domovine.

Predsednik Herriot je izvajanja svojega triurnega govora preprečil s čustvenimi pasusi, da je njegova beseda mestoma izzvenela v obupno prošnjo. Zbornica pa je ostala trda, usvojivši si popolnoma pogled javnosti na današnji položaj, ki kaže, da je Francija nekako porinjena ob stran in da se nahaja v defenzivi vse od usodnega Hooverovega priema, s katerim je postala nova ureditev medzaveznikiških dolgov neobhodno potrebna in nujna. Tudi Herriot ni mogel mimo ugotovitve, da je Amerika samovoljno porušila reparacije, ki jih je določila ravno ona po svojih strokovnjakih in so jim nemški upniki le pritrdili. Zato je tem bolj čudno, da zanj v pogledu evropskih dolgov naenkrat več ne veljajo načela, ki so vodila Zedinjene države pri ugotovitvi nemških reparacij in kasneje pri Hooverovem moratoriju. Obe zaidevi zahtevata zaradi analogije enak postopek, toda Amerika brskno odklanja celo vsak moratorij, dasi je med reparacijami in dolgovi Ameriki vsaj tesna politična zveza.

Kot zadnji in najmočnejši razlog je Herriot navedel enotno in solidarno postopanje Anglije in Francije v stvari decembrske anuitete. Dosegel je s tem le to, da je bila razprava o plačilu anuitete odgojena za nekoliko ur, temom katerih pa je že tudi postal znan odklonilni ameriški odgovor Angliji. Francoska javnost se je še bolj razburila, še večje ogorčenje je prevzelo francosko ljudstvo in na obzorju je vstala grozeča silhueta neminovne nezaupnice Herriotovi vladi ter njene ostavke.

Po debati o Herriotovem govoru, ki je trajala polnih 15 ur, je postalo jasno, da bo prva žrtev ameriške neuklonljivosti ugled in popularni francoski premier. Zaman je znova poudarjal, da nobena francoska vlada ne bo mogla zatajiti podpisa in postopati proti francoski narodni časti. Sodba naroda je bila že pisana — ne Herriotu, ampak Ameriki. Francoska zbornica je z enodušnostjo izjavila, da smatra ameriško zahtevo za nemogočo, ker Amerika vztraja na onih ogromnih zneskih, ki so nastali iz dobav blaga po medvojni ceni, in za nepravilno, ker Amerika obestno ruši vse terjatve zaveznikov do Nemčije, na svojih pa vztraja z nenavadno upornostjo, ne priznavajoč nikake zveze med obema kompleksoma.

Padec francoske vlade bo dokazal generalnemu upniku z one strani morja, da francoski narod noče sedanjega stanja medzaveznikiških dolgov, ker so se razmere po krivdi Amerike bistveno izpremenile, marveč da zahteva nove ureditve problema na pravičnejših osnovah. V dokaz te nespremenljive volje je francoska zbornica doprinesla žrtve, ki je v danem trenutku gotovo največja in navedekosejša: odstop Herriota in njegove vlade.

paro. Pritožuje se samo na težave pri uvozu sirovin zaradi deviznih omejitev, vendar pa to ni še nikjer povzročilo omejitev obratovanja. Prilicno dobro se drže tudi kemična, konfekcijska in galanterijska industrija. Industrija piva je padla za 70 odstotkov.

Zaradi carinskih barrier in devizno valutnih omejitev v vseh evropskih državah v teku tega leta nismo mogli pričakovati izboljšanja naše trgovinske bilance. Poleg deviznih predpisov, ki jih imperativno narokuje finančna politika, je na našo bilanco vplivalo tudi znižanje izvoza naših cereali, ki predstavljajo najvažnejšo panogo našega izvoza. V prvih devetih mesecih je nazadoval naš izvoz v primeri z lanskim letom za 44.78 odstotkov, uvoz pa za 44.19 odstotkov.

V finančni politiki ne sme biti eksperimentov

Ob zaključku svojega obširnega ekspezeja naglašala finančni minister, da predstavlja državni proračun osnovno in jedro vsakega državnega organizma. Vlada je zato posvetila sestavi proračuna vso svojo pozornost, vse svoje napore. Morda se komu proračun še ne zdi dovolj znižan, toda na ta ugovor moram reči, da smo šli do skrajne meje, ki je ni mogoče prekorati, ne da bi se oškodovali življenjski interesi države in vsega našega narodnega gospodarstva. Vse svoje napore moramo posvetiti sanaciji državnih financ in ohranjanju naše valute. Ne sme biti nobenih eksperimentov v finančni politiki, marveč se moramo, opirni na dosežanje praktične izkušnje, držati za črtane poti. Vlada upravičeno zahteva od vsakega državljanja zaupanje v nacionalno valuto, ki je eden izmed glavnih pogojev, da najdemo čim prej izhod iz sedanje gospodarske depresije k napredku in blagostanju.

Vojnica

Beograd, 14. decembra AA. Davčni oddelek finančnega ministrstva je pozval vse davčne uprave, da odmerijo vojnice za vsa leta do vključno 1932. leta.

Ban v Beogradu

Beograd, 14. decembra p. Ban dravske banovine g. dr. Drago Marušić je po večdnevni bivanju v Beogradu nocoj odpotoval nazaj v Ljubljano. Za časa svojega bivanja v Beogradu je posetil razne resorne ministre v zadevah dravske banovine. Danes je bil sprejet tudi od ministrskega predsednika g. dr. Sršića in od ministra g. dr. Kramerja.

Iz orožniške službe

Beograd, 14. decembra p. Za pomočnika komandanta ljubljanske žandarmerijskega polka je postavljen žandarmerijski podpolkovnik Jovan Jovanović.

Ristić zopet v Jugoslaviji

Beograd, 14. decembra p. Snoči je bil prepejtan z avtomobilom iz Bolgarije v Caribrod Vladimir Ristić, ki so ga bolgarski komiti nedavno nasilno ugrabili in odvabili preko meje. Ristić je bil v borbi s komiti težje ranjen. Mešana jugoslovenskobolgarska komisija, ki preiskuje ta incident, ga je že zaslišala. V teku triurnega zasliševanja je Ristić komisiji podrobno opisal, kako se je odigral vse dogodek. Pregledali so ga tudi zdravilniki, ki so ugotovili, da ima hude poškodbe ter so ga takoj po zaslišanju prepeljali v pirotsko bolnico, kjer se bo moral dalj časa zdraviti.

Milijardni deficit v italijanskem proračunu

Rim, 14. dec. ž. V senatu je bila včeraj popoldne na dnevnem redu razprava o bilanci državne uprave za poslovno dobo 1930-31. Poročevalec senator Schanzer, je v svojem poročilu navedel med drugim tudi naslednje podatke: Poslovna doba 1930-31 se je zaključila z efektivnim primanjkljajem 504 milijonov lir. Naslednje leto se je primanjkljaj osemkrat povečal, tako da je dosegel nad štiri milijarde lir, ki jih je državna uprava krila z emisijo velikega notranjega posojila.

Venizelos povabljen v Italijo

Atene, 14. decembra AA. Venizelos bo odšel na povabilo predsednika italijanske vlade Mussolinija za 8 do 10 dni v Italijo, da tamkaj prouči fašistični režim in njegova dosežanja dela. Posebno pozornost bo Venizelos posvetil osuševanju zemljišč in borbi proti malariji. V Rimu pa si bo ogledal nove izkopanine.

Mladim intelektualcem

Maribor, 14. decembra. Matično vodstvo Zveze mladih intelektualcev v Mariboru je prejelo iz dvorne pisarne zahvalo za patriotične izraze vdanoosti in vernosti, poslano Nj. Vel. kralju z obnega zbora Zveze.

Na številna vprašanja s strani interesentov (iz vrst profesorjev, učiteljev in drugih stanov) o pomenu in značaju Zveze, javlja vodstvo, da je organizacija Zveze strokovnega značaja in ima namen, spajati vso našo mlado inteligenco, jo stanovsko ščititi po vzgledu že obstoječih delavskih strokovnih organizacij in jo narodno-kulturno usmerjati. Ker je časovno naša najhujša ranja brezposelnost v vrstah naše mlade inteligence, ima organizacija namen zavedno stanje kolikor mogoče izboljšati in biti v oporo mladi, uveljavljajoči se inteligenci. Glavni kriterij Zveze pri tem pa je ozir na socialne razmere in vzgojne norme.

Organizacija bo razširila svoj delokrog po vsej Jugoslaviji. Vsak inteligentni stan osnuje tudi svoje posebne stanovske krožke, ki so centralizirani v svojih stanovskih združenjih in po njih v Zvezi, katere ima svojčasni sedež (za letoš) v Mariboru. Naloge mlade inteligence so velike. Kos jim bodo le v močni, disciplinirani skupnosti prizadeletih posameznikov. Zato apeliramo na vse naše tovariše iz vrst umskih delavcev, da se je čim prej oklenejo, nam javljajo svoja mnenja in nasvete o našem delu oziroma se vsaj nemudoma javijo zaradi potrebne statistike na naslednje naslove (začasno): *Sonc Sabina*, Sodna ulica 14-III (dekleta), *Grčič Svetko*, Studenci, Ciril-Metodova 18 (učitelji), *Bojč Ebtin*, Copova 12 (profesorji), *Segula Pavel*, Krekova 14-III (vsi ostali stanovi), vsi v Mariboru. Organizacija ima svojo pisarno v Sodni ulici št. 9-III (poslovne ure vsak dan od pol 12. do pol 16.), kjer je vodstvo na razpolago s podrobnejšimi podatki.

VARUJTE svoj obraz proti kožni rdečici, kožnim razpokam počen koži, nadležnim in kačnim pojavom, ki so posledice mraznega vremena. Samo ena lepota krema, ravnotako zdrava kot učinkovita in v svojem učinku vedno enaka.

CRÈME SIMON

napravi Vašo kožo gibko in obvarje njej sijaj in mladostno svežost kljub strogosti zime. Pazite strogo na navodilo za uporabo. Zjutraj in na večer namažite na še od umivanja vlažno kožo malo

CRÈME SIMON
SIMON PUDER
SIMON MILO

Narodna skupščina

Skupščina sprejela zakon o podaljšanju zaštite kmetov Zakon o izrednih in naknadnih kreditih

Beograd, 14. decembra. p. Narodna skupščina je imela danes dopoldne in popoldne sejo. Na dnevnem redu sta bila zakon o podaljšanju zaštite kmetov in zakon o izrednih in naknadnih kreditih. Takoj po otvoritvi seje, kateri so prisostvovali ministri g. dr. Kramer, dr. Djordjević, Demetrović in Pucelj, je predsednik sporočil, da je finančni minister predložil zakon o naknadnih in izrednih kreditih. Finančni minister dr. Djordjević je v daljšem govoru pojasnil potrebo in namen tega zakona in prosil, naj Narodna skupščina zakonu prizna nujnost. V svojem govoru je poudarjal, da pri sestavljanju proračuna ni mogoče dočela tekoče predvideti vseh izdatkov, niti v normalnih razmerah, tem manj pa pri sedanjih nestalnih gospodarskih orlikah. Kljub naknadnim kreditom pa so celotni državni izdatki še vedno manjši, nego so bili prejšnja leta. Narodna skupščina je brez debate sprejela nujnost in naročila finančnemu odboru, da zakon takoj prouči in do prihodnje seje predloži svoje poročilo.

Po raznih interpelacijah je Narodna skupščina prešla na dnevni red in pričela razpravo o podaljšanju začasnega zakona o zaštiti kmetov z izpolnitvami v smislu predloga, kakor ga je odobril skupščinski odbor. Poročevalec odbora dr. Bogdan Vidović je naglašal potrebo zaštite kmetov in apeliral na Narodno skupščino, naj ta zakon sprejme. Govorili so nato deloma za, deloma proti zakonu, narodni poslanci Branko Avramović, dr. Ivan Lončarević, Ivan Mihaljević, Milivoj Lazarević, Aleksa Dodić, Milutin Stanojević, Vasilije Trbić in Sava Tripković. Nekateri so zahtevali, naj se raztegne zaštita tudi na trgovce in obrtnike, odnosno, naj se sploh uredi kreditni odnosi za vse gospodarske panoge. Seja je bila nato ob 13.15 prekinjena in se je nadaljevala ob 17.

Na popoldnanski seji je ob zaključku načelne razprave kmetijski minister Demetrović podrobno orisal splošni gospodarski položaj s posebnim ozir na položaj kmečkega prebivalstva, podčrtal nujno potrebo zaštite kmetov in tudi s svoje strani utemeljil potrebo tega prehodnega zakona do končne ureditve vprašanja kmečkih dolgov. Ob zaključku načelne razprave je minister g. Demetrović v imenu vlade predložil še naslednji amandman, ki se sprejme v zakon kot člen 6.:

V svrhu izjave potrebnih ukrepov za

olajšanje gospodarskih prilik v državi, lahko ministrski svet na predlog pristojnega ministra izda uredbu z zakonsko močjo, veljavno za dobo enega leta. Ta uredba stopi v veljavo z dnem objave in se naknadno predloži v odobritev Narodnemu predstavništvu (ta amandman se nanaša na določbe o zaštiti denarnih zavodov).

Narodna skupščina, ki je sprejela govor kmetijskega ministra g. Demetrovića z dolgotrajnim odobravanjem, je v načelu odobrila zakon z 210 proti 14 glasovom, nakar je bila seja prekinjena, da je mogel odbor proučiti naknadno predloženi amandman. Po četrturnem odmoru se je seja nadaljevala, nakar je Narodna skupščina s 216 proti 14 glasovom tudi v podrobnejši odobrili podaljšanje zaštite kmetov.

Nato je minister socialne politike g. Ivan Pucelj predložil Narodni skupščini spremembe in dopolnitve zakona o podpori pasivnih krajev iz leta 1928. Ta zakon je namreč določal, da morajo oni, ki so po takratnih katastrofalnih poplavih prejeli podporo v žito odnosno denarju, podporo v celoti ali deloma vrniti. Z ozirom na sedanje težke gospodarske prilike pa tega ni mogoče zahtevati. Da bi se mogli ti dolgovi urediti, potrebno odpisati, je potrebno primerno zakonsko pooblastilo, ki ga predvideva ta zakonski predlog. Narodna skupščina je tudi temu zakonu priznala nujnost.

Minister za šume in rude je prav tako v zvezi z akcijo vlade za olajšanje gospodarskih prilik predložil zakonski načrt o podaljšanju zakona glede olajšav šumski industriji. Pri tem gre za omilitenje raznih doboh, ki jih zaradi sedanje krize v lesni industriji ni mogoče izvažati. Narodna skupščina je tudi temu zakonu priznala nujnost, nakar je bila seja ob 19.30 zaključena. Prihodnja seja bo jutri dopoldne. Na dnevnem redu je volitev odborov za proučitev danes predloženih zakonov in razprava o novem zakonu o zaštiti kmetov.

Senat

Beograd, 14. decembra p. Za jutri je sklicana seja senata, ki bo takoj vzel v razpravo danes od Narodne skupščine sprejeti zakon o podaljšanju zaštite kmetov. Pred sejo plenuma se bo vršila seja kluba senatorjev, da zavzame stališče k temu vprašanju.

Register domačih podjetij

Zaradi prednosti, ki jih imajo domača podjetja pri javnih dobavah, se mnoga tuja podjetja nepravilno predstavljajo za domača — Akcija proti temu izigravanju

Beograd, 13. decembra. v. Kakor znano uživajo v smislu novega obrtnega zakona domača obrtna in industrijska podjetja razne ugodnosti pri javnih dobavah. Državne in samoupravne korporacije so dolžne, da prvenstveno sprejemajo dobave od domačih obrtnikov in industrijskih podjetij, pri javnih licitacijah imajo domači ponudniki tudi ta privilegij, da smejo biti njihove ponudbe 10 do 15 odstotkov dražje nego ponudbe inozemcev. V zadnjem času pa je bilo ugotovljeno, da se pojavljajo kot domači državni dobavitelji mnoge industrijske družbe, ki imajo sicer svoje sedeže v Jugoslaviji, ki pa zaradi nepozornosti javnih organov popolnoma ignorirajo predpise zakona o kvalifikaciji domačih podjetij ter se predstavljajo kot domača podjetja, akoravno jih je v smislu zakona smatrati za tuja. Takih primerov je bilo v zadnjem času večje število v Vojvodini, pa tudi v savski in dravski banovini. Narodni poslanci so zaradi tega sprožili akcijo, da se uvede natančna evidenca domačih in tujih podjetij. V ministrstvu za trgovino in industrijo je naletela ta akcija na

polno razumevanje in nameravano je, da se sestavi v tem ministrstvu poseben register, ki bo vodil evidenco, katera podjetja so domača in torej prihajajo kot javni dobavitelji v poštev pred ostalimi.

Obrtni zakon v čl. 196 natančno navaja pogoje, pod katerimi se smatra obrtniško ali industrijsko podjetje kot domače. Glavna pogoja sta: 1. da so produkti vseh teh podjetij popolnoma ali v pretežnem delu proizvedeni v podjetju, ki ima svoje delavnice in svoje obrate na področju naše države. 2. da je zaposleno strokovno in pomožno osebje ter delavstvo jugoslovenskega državljanstva in da je upravitelj jugoslovenski državljan. Pri pravnih osebah mora biti tudi poslovodja (direktor) Jugosloven. Prav tako pa tudi večina članov upravnega odbora. Posebne določbe ima zakon še v pogledu onih proizvodov, za katere ni surovin v dovoljnih količinah v naši državi. Izjema glede državljanstva oseb, zaposlenih pri takih podjetjih, je po zakonu strogo omejena izključno le na neobhodno potrebne strokovnjake.

delovnem programu Rdečega križa zlasti o njegovi glavni nalogi: pripravi in organizaciji za delo v miru, za izkazovanje prve pomoči v velikih elementarnih neizodah, ter za delo v primeru vojne, da bi Rdeči križ sodeloval kot pomožni organ države in sanitetske službe. Glede na nujno potrebo in dolžnost naroda, da čim izdatneje in mogočevineje podpre Društvo v izvrševanju njegovih vzvišenih nalog, ki zahtevajo ne samo gnotno, temveč tudi osebnostno sodelovanje, se je sklenilo, da naj se ob priliki proslave zimskega dne Rdečega križa (29. januarja, 5. ali 12. februarja 1933) obenem vrše letni občni zbori krajevnih odborov Rdečega križa ter naj se na njih obrazloži potreba enotnega sodelovanja v dosegu društvenih smotrov. Na tej priliki naj bi sodelovalo vse prebivalstvo, zlasti pa vsa dobrodelna, prosvetna in ženska društva, sokolske in športne organizacije — Na tej seji je bil namesto g. dr. Vilka Baltića, ki se je odselil iz Beograda, izvoljen za člana glavnega odbora g. državni svetnik Ivan Škarja.

Vremenska napoved

Zagrebačka vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, nekoliko vedro, zlasti na znanodu. tonjeje. Dunajska vremenska napoved za četrtek: Počasno se bo temperatura dvignila.

Dvajset let „Preporoda“

v petek, 16. t. m., ob 20, v Unionu

Davščine v novem državnem proračunu

Nadaljnje podrobnosti iz tiskanege ekspezeja finančnega ministra — Zaposlenost naše industrije

Že včeraj smo objavili glavne podatke in odstavke iz ekspezeja, ki ga je finančni minister priložil predlogu državnega proračuna za l. 1934. Danes objavljamo še nekatere nadaljnje podrobnosti iz ekspezeja.

Proračunani donos davščin

Minister deli državne davščine v tri glavne skupine: neposredne davke, posebne (neposredne) davke in v posredne davke. V novi proračun so vnešeni ti davki takole:

Neposredni davki:

- zemljarina 456 milijonov, enako kakor dosedaj;
- zgradarina 270 milijonov, to je za 10 milijonov več kakor v dosedanjem proračunu, to pa zaradi povečanja davčne osnove;
- pridobnina kakor dosedaj 200 milijonov;
- rentni davek 60 milijonov, to je za 30 milijonov več, na osnovi rezultatov v tekočem proračunskem letu;
- družbeni davek 120 milijonov kakor dosedaj;
- uslužbenški davek 230 milijonov, to je za 10 milijonov več na podlagi doseženih rezultatov v tekočem proračunskem letu;
- davek na samce 2 milijona kakor dosedaj;
- dohodek na obresti 22 milijonov kakor dosedaj.

Posebni davki:

- davek na poslovni promet 370 milijonov, to je za 70 milijonov več kakor dosedaj, zaradi povečane davčne osnove;
- vojniška 3 milijone kakor dosedaj;
- zaostali davki 75 milijonov, to je za 25 milijonov več, na podlagi doseženih rezultatov v tekočem proračunskem letu, ko je bil predvideni donos od davčnih zaostankov že v novembru v celoti dosežen.

Neposredni davki:

- trošarina 867.5 milijona, to je za 15 milijonov več zaradi povišane trošarine na sladkor in nove trošarine na električni tok;
- dohodek od kontrolne takse za denaturiranje trošarinskih predmetov 2.5 milijona;
- takse, koliki in vrednostni papirji 905 milijonov, to je za 30 milijonov več zaradi razširjenja takse osnove po novem obrtnem zakonu in uvedbe novih taks v tekočem proračunskem letu;

- vozninske takse 285 milijonov;
- šolnina 40 milijonov, to je za 30 milijonov manj kakor je bilo predvideno v tekočem proračunu;
- carine, carinske takse in azio 780 milijonov, to je za 20 milijonov manj;
- monopoli 1.606.730.500, to je za 204.3 milijona manj nego dosedaj zaradi nazadovanja konzuma.

Minister nato podrobno analizira dohodek državnih gospodarskih podjetij in poudarja, da so tudi ti dohodki ocenjeni na podlagi izkušenj v tekočem proračunskem letu in v skladu s splošnimi gospodarskimi prilikami.

Finančni zakon, ki je priklonjen proračunu, vsebuje samo odredbe, potrebne za izvajanje proračuna v skladu z obstoječimi zakonskimi predpisi.

Gospodarska kriza

V drugem delu svojega ekspezeja razpravlja finančni minister, kakor smo že včeraj poročali, o položaju glavnih panog našega narodnega gospodarstva. Med drugim pravi:

Za pravilno oceno sedanjega gospodarskega stanja je treba imeti pred očmi predvsem položaj našega kmeta, ki vpliva na prosperiteto vseh ostalih gospodarskih panog. Težave kmeta obsejajo vse produkcijske panoge in vsi družabni sloji. Vzrok tega težkega stanja je na eni strani slaba žetev, na drugi strani pa velik padec cen agrarnih pridelkov. V prejšnjih letih je bila žetev pri nas dobra, če pa bi država ne bila intervenirala, bi bil naš kmet prisiljen prodati svoje pridelke po tako nizkih cenah, da bi ne mogel kriti niti svojih pridelovalnih stroškov. Minister navaja nato podrobno statistiko žetve, kakor tudi statistiko cen pri nas in na svetovnih tržiščih.

Prehajajoč na položaj industrije poudarja ekspeze, da so v najtežavnejšem položaju one industrijske panoge, ki so navezane na izvoz. Izvoz teh izdelkov je v stalnem nazadovanju zaradi protekcionističnih ukrepov v tujih državah, kamor v glavnem izvažamo. Najhujše je prizadeta lesna industrija, pa tudi industrija mesa. Rudniki delajo s polovično kapaciteto. V najhujšem položaju je še težka industrija, ki dela s 70 odstotki svoje kapacitete. Takšna industrija dela več ali manj s polno

Naši kraji in ljudje

Velik prosvetni praznik v Prekmurju

Slavnostna otvoritev narodne šole kralja Aleksandra v Odrancih

Dolnja Lendava, 14. decembra. V nedeljo je bila svečano otvorjena nova šola v Odrancih. To ni bil samo praznik prosvete v največji prekmurjski občini, temveč slavnostni dan vsega Prekmurja in njegovega šolstva. Saj je to po osvoboditvi prvi primer, da je bila v Prekmurju sezidana prva šola, imponentna stavba, ki se lahko kosa z najmodernejšimi zgradbami po naših večjih mestih. Poseben poudarek pa je dalo temu veselemu dogodku še dejstvo, da je vladar dovolil, da se novi prosvetni hram imenuje: Narodna šola kralja Aleksandra I. Vrti Odranci so zato v nedeljo zanosno manifestirali svojo globoko vdanost kralju in domovini.

Vse se je pripravljalo na svečanost. Dekleta so pletla vence iz bršljanov in cvetja, kolikor ga je bilo dobiti ob zatonu leta. Fantje in moške so postavljali slavoloke, napravljali zastave in veseli krasili šolsko poslopje, ki je veljalo toliko naporenega truda. Pridno so se vezali tudi pevci in maši deklamatorji. V nedeljo so se že v zgodnjih urah zbirale množice prebivalstva iz vasi in prostorne okolice. Kaj mraz in slaba pot! Že so bili razporejeni učenci, strumno so se postavili za njimi gasilci iz vseh okoliških vasi, nadalje gost špalir občinstva — vse je čakalo prihoda najodličnejšega gosta, zastopnika Nj. Vel. kralja.

K sprejemu so se zbrali: zastopnik bana sreski načelnik dr. Trstenjak, narodni poslanec rojak Hajdinjak, sreski nadzornik Mikuz, komandant Dolenje Lendave Golubovič, predsednik sreskega odbora JRDK dr. Pikuž in tajnik Horvat, domači šolski upravitelj Kreps z učiteljskim in drugi. Gasilski rog je najavil prihod kraljevega zastopnika. Godba je zaigrala koračnico in burno pozdravljen je stopil iz avtomobila poveljnik čakavskega konjeniškega polka polkovnik Ivan Vlaisavljevič z adjutantom kapetanom Iličem. Mile goste je ogovoril župan Horvat, nakar je godba zaigrala himno. Hčerka poslanca Hajdinjaka je v izbranih besedah pozdravila zastopnika kralja in mu izročila krasen šopek nagajnov, druga deklica pa je pozdravila zastopnika bana. Ob vzklikanju na čast kralju so se nato gostje podali v kapelico ob šoli, kjer je belinski župnik Vadovič opravil slovesno službo božjo, pri kateri je ubralo pel pevski zbor s spremljevalcem godbe. Po maši je zbor zapel himno in župnik je ob opravi molitve za kralja.

Takoj nato so pričeli obredi blagoslovitve pred glavnim vhodom v šolo. Sveta šola župnik je naglašal svojo posebno radost, da je mogel izvršiti posvetitev šole kralja Aleksandra. Vrsto slavnostnih govorov je otvoril poslanec Hajdinjak. Opisal je vse težave, ki so spremljale drzno početje Odrancev. Iskreno se je zahvalil Nj. Vel. kralju za velikodušno naklonjenost. Ovacije so se stopnjevale, ko je stopil na koračnice zastopnik kralja in z močnim glasom poudarjal pomen šolstva, pozival narod k domovinski ljubezni in slednjič sporočil, da bo na najvišjem mestu tolnačil globoko vdanost Odrancev in vsega Prekmurja. Ko so pojevala dolgotrajne ovacije, so bile predane brzojavke in so jih poslali g. ban dr. Marušič, načelnik prosvetnega oddelka Mazi in banovinski šolski nadzornik Rape. Nato se je sreski načelnik dr. Trstenjak v daljšem govoru dotaknil zgodovine panonskih Slovencev in zlasti poudaril svetost materinskega jezika, ki ima danes svoje mesto v našem narodnem šolstvu. Nadzornik Mikuz je nato govoril o

velikem pomenu šolstva v narodnem življenju in je izrazil željo, da bi se tudi drugod po lepih prekmurjskih vaseh kmalu dvignile tako krasne šole. Za sresko učiteljsko je govoril predsednik Peternel, nadalje je bil izredno lep tudi govor znanega prosvetnega delavca in domačega učitelja Gumilarja, ki so je zahvalil domačinom in posebej poslancu Hajdinjaku. Znova so se zbudile ovacije. Slednjič je domači šolski upravitelj Kreps opisal potek zidanja in se zahvaljeval vsem po vrsti, ki so pripomogli Odrancem do takšnega hrama prosvete.

Tople besede govornikov so se množile, globoko dojmlive in ganljive je bilo gledati ženske kakor tudi trde moške odranske grde, kako so si otirali solze v oči. Že je bilo popoldne, a narod je še vztrajal na svojih mestih. Gostje so si ogledali notranjost šole, o kateri velja še posebej spregovoriti. Kraljev zastopnik se je poslovil od vseh z izrazi velikega zadovoljstva, ostali gostje s povabljenimi graditelji in zastopniki občine in šolskega odbora pa so se podali na dom narodnega poslanca.

Po 18 letih se je obupan javil iz Rusije

Pretrsljivo pismo vojnega ujetnika, ki se ne more rešiti »iz pekla«

Guštanj, 14. decembra.

Prečudna je usoda, polna bridkosti in trpljenja nekdanjih vojnih ujetnikov, ki se po dolgih letih javljajo kakor iz groba. V naš kraj so dospela iz daljne Rusije tri pisma takega trpina, ki so ga domači že dolgo smatrali za mrtvega in se je njemu samemu po 18 letih neprestanega iskanja in poizvedovanja vendarle posrečilo dobiti stik s sorodnikom, nekakom Nikolajem Paščem, orožniškim kaplarjem v Dravogradu.

Radovan Kvočka, doma iz Rakovice v savski banovini, je služil pri karlovškem domobranskem polku in je takoj v letu 1914. v Karpatih zašel v rusko ujetništvo. Kakor da je utonil, je odslej za njim izgnila vsaka sled in so ostala vsa poizvedovanja brezuspešna. Šele zdaj je prišlo izrpnje pismo na kaplarja Pašča, kateremu opisuje ponesrečenec razmere v Rusiji, svoj boj za obstanek in hrepenenje po domovini in po povratku k svojim dragim. Kvočka se je v Rusiji okrenil, ima tudi otroke. Piše s težko okorno roko v hrvaščini, ki jo prepletajo mnoge ruske besede, takisto so pismenke na oguljenem listu pomešane s cirilico. Tako se je pismo dalo le težko razbrati. Vsebinska je v glavnem naslednja:

— Prebivam v vasi Voznesenki v zaporoškem okrožju. Pisal bi rad več, a zaradi cenzure ne smem. Javim ti, dragi nečak (nečak), da sem zdrav. Tvoje edino pismo sem prejel in ga razumem, samo ne vem, kaj more biti, da mi nikdo ne zna pomagati in me rešiti iz pekla. Pisal sem že na vse štiri strani sveta, tudi v Ameriko, a od nikoder ne dobim glasu, nitiogar ni, ki bi se me usmili in mi nudil pomoč, me rešil smrti in dal meni in moji družini kosček kruha. Delam dobesedno noč in dan, podnevi v tovarni za čevlje, ponoči pa doma šivam čizme. Sem kakor drugi vedno pod nadzorstvom vojakov, da ne bi pobegnil. In če bi to skušal... (na papirju so madeži, kakor da bi na pismo kapljale solze)... Rdeči križ naj se me usmili in naj pomore, pošlje naj koruze ali prosa, ker nimamo kaj jesti. Pomoči sem iskal v velikih mestih pri konzulih, a odgovora ni. Potni list, ki

ga Hajdinjak na kosilo, ki je poteklo v najpriljubljenejšem razpoloženju ob izmenjavi lepih govorov.

Razvoj državne in nacionalne misli v Prekmurju je viden bolj in bolj. Zlasti zadnja leta se jugoslovanska miselnost tod naglo stopnjuje. Ni bila pretirana beseda nekega govornika, da je v Prekmurju mnogo več nacionalne zavesti kakor v marsikateri drugi pokrajini. Že ponovno smo bili priče, kako ta narod daje izraza svoji miselnosti. Velika nacionalna manifestacija preteklo nedelje pa je še posebno očitno pokazala vsemu svetu, da tu stane je rod, ki iskreno ljubi svojo grudo, spoštuje svoj jezik in ceni svobodo na tleh, kjer mu je v dolgoletnem suženstvu grozil pogin. Odranci so bili že nekdanje zelo narodno zavedni. Danes gre po vsem Prekmurju glas o nedeljskih svečanostih, ki značijo zopet korak naprej v našem nacionalnem razvoju. Na veliki dogodek zremo s ponosom. Tako si utiramo Prekmurci pot v prva mesta med brati v skupni domovini in korakamo mimo onih, ki nas s te ali one strani omalovažujejo ali bi nas skušali zadrževati v poletu. Odranska šola naj bo simbol naše trdne volje, naj bo trdnjava prosvete, na kateri se ponosno blešči napis z imenom kralja Aleksandra I.

sem ga imel, so mi odvzeli, takisto vse ostale dokumente. Zdjaj moram iz Jugoslavije dobiti potni list, za vožnjo do moje pa imam dovolj rubljev.

Pismo se končuje: »Stori, ljubi nečak, kakor veš sam, a o meni vedi, da nimam več moči pisati, ne moliti. Sprejmi ljubezniv pozdrav iz roblstva.« — Guštanski Rdeči križ se je za zadevo zavezal in bo skušal preko glavnega odbora in mednarodne zveze RK v Ženevi doseči povratek obupnega rojaka v domovino.

80-letna starica zgorela

Guštanj, 14. decembra.

Ob državni cesti, ki vodi proti Dravogradu, v občini Tolsti vrh, se je primerila sila tragična nesreča. V mali kočici blizu domačije posestnika Potočnika je stanovala 80-letna starica Rutarjeva, katero je našla soseda pretekli ponedeljek okoli 15. pred kočo popolnoma gola in ožgano takvo, da je ni bilo več spoznati. O tragičnem dogodku je preiskava dognala naslednje:

Potočnikova je šla mimo koče in ko je ugledala nesrečno starico, je takoj hitela prestrašena poklicati svojega moža, ki je planil v kočico, iz katere se je valil gost, dušljiv dim. Postelja je bila vsa v plamenu. Mož se je takoj lotil gašenja in se mu je po velikem trudu res tudi posrečilo ogenj zadušiti. Na kraj nesreče pozvana orožniška patrulja iz Guštanja je ugotovila, da je starica, kakor se da sklepati, obnemogla zaradi starosti zakurila v železno pečico, ki je stala tik ob postelji. Iz gasperčka je skočila iskra na posteljo, na kateri je sedela prestražena žena. Morda je tudi drgnila. Iskra je zanesla obleko. Nesrečna starica pa ni takoj začutila nevarnosti. Šele, ko je bil ogenj že v razmahu, je z zadnjimi močmi buknila lik goreča baklja na prsto, kjer se je zgredila od bolečin in vsa onemogla v mukah izdihnila, ko je na njej zgorela vsa debela zimska obleka. Tragična smrt bedne žene je med prebivalstvom vzbudila mnogo sočustvovanja.

Bedne otročičke jemljejo za svoje

Ljubljana, 14. decembra.

Apel kr. banske uprave na zakonce in posameznike brez otrok, naj se usmilijo sirot in vzamejo za svoje take otroke, ki ne morejo več najti mesta v banovinskih zavodih ali pri rednikih na deželi, za katere mora plačevati banska uprava, ni ostal brez odziva. Na socialnem oddelku banske uprave se oglašajo dobri ljudje in hočejo vzeti za svojega tega ali onega otroka, ki je ostal v solzni dolini brez svojcev ali pa ga starši zaradi hudih razmer ne morejo vzdrževati sami. Dnevno prihajajo na oddelek tudi pisma glede takih sirot. Največ

Schichtov Radion pere sam!

Varije perilo.

povpraševanj po sirotah je začelo iz rudarskih revirjev, iz Zagorja in Trboveja, dalje iz industrijskih Jesenic in slednjič iz Savinjske doline, Mislinjske doline, dalje iz raznih krajev Dolenjske in okolice Maribora. Seveda pa so dobra srca doma tudi v Ljubljani. Med takimi, ki bi radi vzeli za svoje osirote otročičke, so razni trgovci, obrtniki, pa tudi kmetovalci.

Iz vsebin pism zveni v mnogih primerih prav veliko hrepenenje po otrokih, ki bodo tako našli skrbne reditelje in prijetne domove. Iz nekega kraja na Štajerskem se je oglašil s pismom tudi župnik in posreduje za tri otroke, ki si jih hočejo pridobiti trije njegovi župljani. Iz drugega kraja se oglašajo neki trgovci, ki bi radi že starejšo siroto, pravi, takole okrog 15letno, ki bi mu pomagala v hiši in trgovini ter ji obljublja prav dobro bodočnost. Po večini pa ljudje ne sprašujejo in si ne želijo že odraslih otrok, marveč hočejo prav najhane, da jih bodo vzgojili čisto po svoji. Pisma prihajajo še nadalje in je upati, da bodo v doglednem času premnoge sirote našle toplejše domove, v katerih veje tiista ljubezen, kakršne so otročički, ki so morali že ob rojstvu pogledati bridkosti v oči, najbolj potrebni.

Kdor hoče zdrav in svež ostati, naj popije en do dvakrat na teden pred zajtrkom kozarec naravne »Franz Josefov« grenčice. Zdravniška poročila iz bolnišnice svedočijo, da radi pijejo »Franz Josefov« vodo zlasti bolniki na črevesju, ledvicah, jetrih in žolču, ker brez neprijetnih občutkov in posledic promotno odvajajo. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

S koso ga je prebodel

Maribor, 14. decembra.

Letošnjega 28. septembra, bil je torek, je po svojem običaju na svečan način godoval posestnik in gostilničar Mihael Leskovar v Selah pri Pragerskem. Povabil je na gostijo med drugim tudi posestnikovega sina Franca Kovačiča, ki je igral na harmoniko in delavca Avgusta Cafuto. Večina gostov je odšla domov okrog polnoči. Cafuta, ki je bil vinjen je pa za mizo zaspal. Okrog 3. zjutraj ga je Kovačič zbudil, da bi odšla skupaj domov, kar pa je Cafuta, zmeden od alkohola, odklonil in planil z

nožem v roki nad Kovačiča. Zato ga je pustil Kovačič pri miru in je sam odšel domov. Komaj pa je zapustil Lesnikarjevo gostilno in napravil par korakov, je planil Cafuta iz zasede in ga prebodel s koso. Druga dne se je Cafuta sam javil orož. n.k.m in se izgovarjal s silobranom, čes, da ga je Kovačič, ki je kmalu po zadobitni poškodbi izkavrel, prvi napadel. Danes dopoldne je bil Cafuta pred velikim senatnim mariborskega okrajnega sodišča obsojen na osem let robije.

Šestdesetletnica brežškega učiteljskega društva

Brežice, 14. decembra.

Učiteljsko društvo JUU Brežice je završilo dne 10. t. m. vrsto letnih zborovanj z izrednim zborovanjem, s proslavo šestdesetletnice društvenega obstoja. Z malo izjemo je prisostvovalo temu slavu skoraj vse učiteljsko brežškega sreza, tudi več takih, ki so bili nekoč člani. Prireditelj se je vrtila v okusno opremljeni dvorani Narodnega doma, ki jo je blagohotno odstopila posojilnica, njena lastnica. Slavnostno zborovanje so posetili in pozdravili: odposlanec sekcije Ljubljana, g. Kobal, namestnik odposlanskega sreskega načelnika g. dr. Pezdici, narodni poslanec g. Urek, mestni župan o. Zupan, zastopnik sreske organizacije JRDK g. dr. Dmrovec, ravnatelj meščanske šole g. Mikolič, odposlanec krškega društva g. Znidaršič in slednjič izredno toplo pozdravljena odposlanca sekcije JUU Zagreb.

Prijetno se je dojmlila vseh načelna obrazilitev g. poslanca Ureka o odnosu narodnih poslancev dravske banovine nasproti učiteljsstvu. Plamenico tovarštva sta vrgla med nas tovariša iz savske banovine, ki sta tudi po zborovanju držala okrog sebe velik trop tovarišev. Z njima so se poživela naša stara tovariša srca. Slavnostnega govornika, ki je podal razvoj društva od prvega početka do danes, poslavljajočega se od nas po tridesetih letih tovariškega delovanja, je zbor nagradil z imenovanjem za častnega člana. Ob primernih prilikah je nekajkrat zapel »ad hoc« sestavljen moški zbor. Tudi vdanostne brzojavke so bile odposlane Nj. Vel. kralju in ministru prosvete. Na poziv predsednika g. Knapiča, ki je na njem slonel levji del prireditve, je ob koncu ves zbor zapel narodno himno. Naposled se je dal ves zbor slikati za lep spomin na šestdesetletnico.

Odobreno od Min. soc. pol. in nar. zdrav. S. Br. 14.579 od 19.8. 1932.

IVAN MOŽUHIN

veliki filmski umetnik v svojem prvem govorečem filmu

SERŽANT X

Film globoke ljubezni, razočaranega srca in krute usode.

Kot dopolnilo prekrasen Ufin film: Šola balata in nov Ufa v 9.55 urah. Predstave ob 4., 7.15 in 9.15 ur.

Danes premiera!

TRUDE v. MOLLO
PETER VOSS

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

KULTURNI PREGLED

Jubilej Josipa Križaja

Zagrebsko gledališče slavi 25-letnico umetniškega delovanja enega največjih in umetniško najjačih opernih pevcev Jugoslavije, našega rojaka Josipa Križaja. S ponosom se ga spominja tudi ožja domovina. Ne mine sezona, da se ne bi Križaj pojavil na ljubljanskem opernem odru, in kadarkoli se pokaže, je v operi odlični večer. Njegov Kecel je pri nas popularnejši od katerega drugega opernega tipa: v njem je ves Križaj, velik umetnik v igri in odlični basist. Koliko drugih njegovih vlog smo si tako vtisnili v pamet in srce, da jih več ne pozabimo? Vsekar nam jih je Križaj pokazal v svoji polni umetniški zrelosti. Zato jih niti ne naštevamo: priznavamo Križaja vsega in na vsej črti.

Križaj je izjavil nedavno v nekem intervjuu (»15 dana«, Zagreb, 1. aprila t. l.): »Do sedaj sem imel v vsem 1323 opernih nastopov in 111 koncertnih, da ne štejemo dramskih skozij pet let v Ljubljani. Moj operni repertoar znaša 99 vlog. Kecela sem pel do 99 krat in sedaj samo čakam na svoj stoti nastop. (Med tem je eto že prekoratil).

Josip Križaj je po rodu iz Vevč, kjer mu je bil oče uslužbenec v tovarni papirja. Petje je študiral v Ljubljani pri mojstru Mateju Hubadu. Že kot višješolce, pripoveduje na navedenem mestu, je ustanovil skupno z Mi-

lanom Skrbniškom nekako dramsko društvo, ki je med počitnicami nastopalo v podeželskih krajih. Neslužbeno je prvi nastopil v Breživah (v Govekarjevih Rokovnjah).

Tu je pel tudi dve Vilharjevi posmi. Po končani realni je okleval, ali naj pojde h gledališču ali ne, odločil je Verovšek, ki mu je dal igrati delavca Hahna v Hauptmannovi

»Rozi Berndt«. To je bilo l. 1907. Takoj po prvem nastopu ga je tedanji intendant prof. Juvanič angažiral. Naslednje leto je moral na mesto obolelega Rudolfa Bukčeka uskočiti kot knez Eskaba v Gounodjevi operi »Romeo in Julija«. Takoj je bil angažiran za drugega basista, dve leti pozneje pa je bil že prvi bas. Vzlic temu pa je še vedno igral v dramih in živahnem nastopu v operah. l. 1913. ga je slišal v Trstu intendant zagrebskega gledališča, pokojni Vl. Treščec, ki ga je povabil h gostovanju v »Faust« in »Tannhauser«. Poslej je bil pridobil za Zagreb, kateremu je še danes zvest, dasi hvalevredno ne pozablja tudi Ljubljane.

Med svetovno vojno je služil, ali kakor sam pravi, »markiral« v Ljubljani. l. 1918. je pel v Dresdnu v tamošnji dvorni operi, istega leta spomlad je nastopil z velikimi uspehi v Trstu. Teater v bližini fronte! Po prevratu l. 1919. se je vendarle iznevil Zagrebu in je sprejel angažman v Osejku, ker mu zagrebški intendant Milan Sachs ni maral dati tolike gaže, kakor mu je bil priznal takratni vodja osješke opere g. Polič. l. 1924. je gostoval v Bratislavi pod taktirko pok. O. Nedbala. l. 1927. in 1928. je redno gostoval v Ljubljani in Beogradu, nato pa ga je direktor Polič angažiral za Ljubljano. l. 1930. je bil stalno angažiran za Zagreb, a z obvezjo, da bo gostoval v Ljubljani.

25-letnico svojega umetniškega delovanja bi bil g. Križaj moral praznovati že letos spomladi, a je proslavo preložil v sedanjo sezono. Za jubilejno predstavo si je bil izbral Straussovega »Kavalirja z rožic«.

Odličnemu umetniku čestita tudi njegova ožja domovina. V Ljubljani ima njegova umetnost toliko častilcev in častilk, in njegov razvoj je tako tesno združen s slovenskim kulturnim središčem, da bi bilo moralo tudi naše gledališče primerno počastiti umetnika Josipa Križaja ob častnem jubileju njegovega plodovitega, tudi naši kulturi koristnega delovanja!

Almanah »Preporodovcev«

V proslavo dvajsetletnice »Preporoda« je izšel almanah z naslovom: »20 let »Preporoda«. Otvorja ga pesem Otona Zupančiča, ki jo je nekoč objavilo glasilo mladih borcev za Veliko Jugoslavijo. Uredništvo almanaha poudarja v uvodu, da je tudi zdaj glavni preporodovski smoter — Velika Jugoslavija. »Predvojni Preporodovci so morali za dosego tega smotra rušiti tujo oblast, naša naloga pa je graditi močno, enotno in svobodno domovino.«

O predhodnikih Preporodovcev piše v daljšem članku, polnem zanimivih reminiscenc, pisatelj dr. Ivan Lah. Predvojne slovenske dijake so miselno in čustveno oblikovale tri stvari: slovnost, Sokol in učenje slovenskih jezikov. O teh vplivnih činiteljih razpravlja pisec obširneje in nato karakterizira narodno-radikalno gibanje med dijastvom. O preporodovskem pokretu sodi pisec ob zaključku svojega članka: »Preporodovci so bili prva naša generacija, ki je stopila izven avstrijskega okvira, iz onega okvira, ki je tako tesnil in dušil sloven-

ske narodno življenje. Njih zgodovinski pomen je, da so prelomili tek slovenske zgodovine v zadnjem trenutku, preden so ga prelomili svetovni trenutki, ki so tako nenadno hitro uresničili naše Preporodovce, razbili avstrijski okvir in usmerili vse naše življenje v nov svet, kjer se začena tisti del naše zgodovine, o katerem so sanjali davni predhodniki Preporodovcev.«

Ivan Kolar, pisec znane izrpnje razprave o preporodovskem gibanju, je prispeval življenjepis enega najrevolucionarnejših duhov med mladimi Preporodovci, Avgusta Jenka. Opisuje tudi njegovo literarno delovanje in navaja nekatere pesmi, ki kažejo, da ta nadarjeni mladenič ni bil med zadnjimi v velikem krogu Zupančičevih epigonov. Ta idealist mlade jugoslovanske generacije počiva sedaj med dvatisoč junakov v ogromnem grobu na Ceru. — Pisatelj Jus Kozak je posvetil Jenku nekoliko toplih spominskih vrstic. Članek krase Jenkova slika.

O Ivanu Endlicherju, »najbolj fanatičnem oznanjevalcu jugoslovanske ideje,« ki je za to idejo tudi umrl kot mučenik (v grških zaporih), piše Ivan Kolar. Zgodovino Preporoda je po Kolarjevi knjigi posnel in strnil v pregleden članek Marjan Sartory. Obsega leta 1912—1918. Eden izmed 32 obtožencev iz vrst »Preporoda«, ki so bili v dneh od 21. do 24. decembra 1914 na zatočni klopi. Evgen Lovšin je prispeval spomine z naslovom »Pred sodiščem«. Tu pripoveduje o poteku preiskave, o »celičnem« življenju devetih študentov,

1. Brezposelnim božično podpora!

2. Božična akademija v drami, ponedeljek 19. XII.

3. Začetek ob 20., konec ob 22.30

4. Vstopnice: Matična knjigarna

5. Globoko znižane dramske cene

Domače vesti

Lechner Fettmager
je že 60 let svetovna znamka.

351

Uale veličastni oratorij in s tem še bolj poveljale to veledelo. Cene za ponovitev so izredno nizke, vstopnice se dobe pri Matični knjižarni in v trgovini g. Podboja pri cerkvi Sv. Petra.

U. Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani javlja, da se bo vršilo zimsko obdobjanje revne dece 17. decembra, na praznik rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra I. ob 3. popoldne v telovadnici Tehniške srednje šole. — K. prireditelji se vladno vabi vse dobrotnike društva, Zivahne pogleda hvalnih srčec bo razveselil vsakogar in marsikdo se bo pozneje spominjal z zadovoljenjem te skromne, a lepe človekoljubne prireditve Kolašice.

Ali potrebujete čistilno sredstvo?

Zgodaj jutraj dosežete normalno lahkotno izčiščenje, če vzamete prejšnji večer 2-3 dražje ARTINA. Dobito se v vseh lekarnah, v sebnih škatlicah po Din 8.—

zadostuje za 4 do 6 krat.
Odobreno od Ministar. soc. politike in narodnega zdravja San. oddel. S. Br. 12258 od 12. julija 1932.

U. Pomožna akcija. Združenje trgovcev v Ljubljani prav toplo priporoča vsem svojim članom, da se odzovejo pozivu mestne občine in prispevajo za najpotrebnejše v Ljubljani. Ker je Pomožna akcija izvedena od strani banke uprave tudi za vse ostale kraje, prosijo upravo združenja trgovcev vsa zunanja kakor tudi ljubljanska društva in cenjene dame, naj trgovstva ne nadlegujejo še s posebnimi nabiralnimi polami. Ker se pojavljajo z nabiralnimi polami razni izkroščevalci, apeliramo na kr. pol. upravo, da posveti vsem tem več pozornosti. Uprava Združenja trgovcev.

U. Brezposelnim božično podporo! Pri božični akademiji na korist brezposelnim v Ljubljani, ki jo priredita ljubljanski Rdeči križ in Državni konservatorij v ponedeljek 19. decembra v ljubljanski drami, sodelujejo: Prizor iz Smetanove opere »Prodana nevesta« pojeta. Gnuš Marjica (Majenka) in Krmotiv Ivan (Vašek); prizore iz Massenotove opere »Werther« pojeta Verbič Milena (Charlotta), Sok Dragica (Zofija) in Burger Drago (Werther); prizor iz II. dejanja Flotowove opere »Marta« pojeta Oberwalder Marta (Harriet Durham), Rudolf Vida (Nancy), Karmotiv Ivan (Lyonel) in Petrovič Tone (Plumkett). Molierovo komedijo »Namišljeni bolnik« igrajo Zagar Drago (Argan, namišljeni bolnik), Fratrik Štefanija (Belina, njegova druga žena), Kristian Anica (Angelika, hči Arganova), Cleanova Ljubica, Gnuš Mira (Loulson, mlajša hči Arganova), sestra Angelikina), Burger Drago (Borale, Arganov brat), Švigel Cveto (Cleante, Angelikin ljubimec), Franko Otokar (Diaphorus, zdravnik), Pilato Boris (Tomaž Diaphorus, njegov sin, zaljubljen v Angeliko), Bršnik Miloš (Purgon, Arganov zdravnik), Planecki Zoran (Fleurant, zdravnik).

Večati pakete
7 motorovom gruplje
= pikarnek režije!

Restavracija »Emona«

priredi

DANES V ČETRTEK ZVEČER

družabni plesni večer

z revijo

vseh letošnjih družabnih plesov in novitet: »Tanganilla, Charistep, Taprot in Rumba-Biguine«, katere predvaja naš priznani plesni mojster G. Jenko.

Sodeluje priljubljeni Sonny-Boy Jazz.

Cenjeni gostje najviljudneje vabljeni.

U. Kupujte za Božič in Novo leto razglednice v korist jugoslovenske Matice, ki so na prodaj po vseh knjigarnah, trgovinah s papirjem in trafikah. Cena 1 Din.

• Sportni ples SK Mura. Murskobošnja SK Mura priredi dne 1. februarja svoj vsakoletni ples. Za to veselico, ki je obenem tudi največja plesna prireditelja sezone v Murski Soboti, vlada že sedaj velika zanimanje. SK Mura bo seveda tudi to pot poskrbela, da se bo občinstvo dobro zabavalo.

Iz Ljubljane

U. Pozivalo se vsa nacionalna, prosvetna, kulturna in stanovska društva in univerza, da se udeležijo v soboto manifestacijskega obhoda v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra I., v čim večjem številu. Zbirališče ob 17. na Krekovem trgu, in sicer za vojaško godbo: aktivni in rezervni oficirji v uniformi, dobrovoljci, četniki in zveza bojevnikov. Za sokolsko godbo Sokoli, Narodna odbrana, Strelska družina in sorodna društva. Za godbo železničarjev: vsa strokovna in prosvetna društva. Za salezijsko godbo: univerza in srednje šole. Odhod ob pol 18. uri po naslednjih ulicah in trgih: Krekov trg, Pred Škofijo, Stritarjeva ulica, Marijin trg, Miklošičeva, Tavčarjeva, Tyrševa, Aleksandrova, Bleiweisova, Rimska, Vegova, Kongresni trg, Selenburgova, Prešernova, Stritarjeva in Mestni trg, kjer bo razhod. — Pozivamo vse meščane, da okrasijo in razsvetlijo okna ob času obhoda, posebno one, koder potekajo slavnostni sprevodi. — Odbor.

U. 20 let Preporoda. Vstopnice za slavnostno akademijo se dobe v Matični knjižarni. Znižane cene. Vstopnice lahko dvignejo Preporodovci le osebno proti predložitvi legitimacije pri službojočem odborniku v lokalni. Istotam prejmejo tudi vse ostale informacije o proslavi. Jubilejni zbornik »20 let Preporoda« je izšel in je v prodaji v Zvezni knjižarni (Selenburgova ulica) po 15 Din. Za reklamacije vabil in ostale informacije se je obračati na »Preporoda«, Napredni dijaški dom, Tomanova ulica 3, tel. 29-74.

U. Apel na Zvezo gospodinj, Pomožna zveza in Zvezo gospodinjstev pomočnik ter na vse njihove člane. Prejeli smo: Te dni začno raznašati mestni uslužbenec plačilne izkaze in kasirati prispevke delodajalcev po 4.— Din in delojemalcev po 2.— Din na mesec v prid »Pomožni akciji« mestne občine, za podpiranje brezposelnih moških in žensk vseh poklicev. Mestna občina je pritegnila med delodajalce in delojemalce tudi domača gospodinjstva in to popolnoma upravičeno. Če pomislimo, da podpira mestna občina okoli 500 onemoglih poslovs s stalnimi, več sto pa z izrednimi podporami, da oskrbuje v »Mestnem zavetišču za onemogle« z vso oskrbo nad sto in še v raznih hišnih delih desetlet, vidimo, kako ogromno socialno delo vrši občina baš v prid onemoglim poslom. Njen apel na gospodinj in posle, da prispevajo občini na pomoč pri njeni »Pomožni akciji« je torej povsem upravičen in upamo, da ne bo nobene gospodinj in nobenega posla, ki bi odrekal ta malekosti mesečni prispevek, ki se bo pobiral le skozi štiri najhujše zimske mesece: december, januar, februar in marec.

U. Pomotiv Božičnega oratorija. Narodno železničarsko glasbeno društvo »Sloga« ponovi v nedeljo 18. t. m. ob 15.30 v cerkvi Sv. Petra Božični oratorij za sol. zbor in orkester, ki ga je izvajalo pred razpadom dvorani v Unioni v ponedeljek. Posebnost tega ponovnega predvajanja bo sodelovanje novih orgel, ki bodo namesto klavirja in harmonija spremeni.

Smučarji!

Sneg je tu. Omerite se pri trčrki!

Lukič v Stritarjevi ulici

dres iz švedskega lodna. — Cene prav nizke, da si ga lahko vsakdo nabavi.

Vsi, ki ljubite otroke,

naročite za Božič najnovejšo, bogato ilustrirano knjigo Manice Komanove:

Slike, zgodbe, šale — vse za moje male!

Naroča se pri Manici, Tyrševa 6, II. nad., in po knjigarnah.

• Službeni list dravske banovine objavlja v 99. letošnji številki: Kraljevo odločbo o ukinitvi generalnega konzulata v Hamburgu; odločbo o razporedu zvanj in resoru ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje; naredbo ministra za socialno politiko in narodno zdravje, s katero se zvezuje prispevna tarifa za zavarovanje delavcev za nezgode; pravilnik o oglaševanju zdravil in zdravilnih specialitet v dnevnih ali na drug način; pravilnik o načinu pobiranja in o uporabi takšnega preizkušanja zdravil; normo za cestne mostove ter ustanovitve davčne uprave na Vrhniki.

• Promocija. Na univerzi v Ljubljani je bil 12. t. m. promoviran g. Dušan Kraljher za doktorja prava. Diplomiral je na visoki šoli za svetovno trgovino na Dunaju, g. Franc Stupica, sin uglednega ljubljanskega trgovca z železnico. — Na veterinarski fakulteti v Zagrebu je diplomiral g. Gregor Jakelj iz Dobja.

• Spremembe v banovinski službi. Banovinski pomočnik knjigovodja Rudolf Janošić pri banki upravi v Ljubljani je imenovan za banovinskega knjigovodjo, po službeni potrebi pa je uradniški pripravnik Anton Mišić od sreskega načelnika v Krškem premeščen k sreskemu načelniku v Šmarje pri Jelšah.

• Spremembe v državni službi. Kakor objavljajo »Službene Novine«, sta profesorja na srednji tehniški šoli v Ljubljani Rudolf Škof in Anton Sever iz 5. položajne skupine pomaknjena v 4. skupino. Tomo Kraljič je imenovan za računovodjo pri kraljevni kontroli direktorja državnih železnic v Ljubljani, premeščena pa sta inž. Pavle Lovrenčič iz Ljubljane in telefonsko-brzojavno sekcijo v Splitu, poštini uradnik Fran Ivanuš pa iz Dolnje Lendave na poštini urad v Novem mestu.

• Obrati dne 17. decembra. Uprava dravske banovine razglašala, da morajo biti na rojstni dan Nj. Vel. kralja 17. t. m. vse trgovinske in obrtne obratovalnice ves dan zaprte, zato pa smejo biti v nedeljo 18. t. m. ves dan odprte. Izjeme iz čl. 13 uredbe o delu čl. 35 navedbe ostanejo neoklene.

• Brivnice smejo biti v soboto odprte. Minister dr. Kramer je večer predložil ministrskemu svetu željo Udrženja brivcev za dravsko banovino in je bilo odobreno, da smejo biti brivnice na kraljev rojstni dan ves dan odprte izjemni čas, ko bo v cerkvi zahvalna služba božja.

• Nov grob. V Gorici je umrla gospa Marija Bračičeva, mati g. Karla Bračiča, kapetana I. stopnje v Slavonki Polji. Blag ji spomin, žalostim iskreno sožalje!

• Obloke in klobuke kemično čistili, barva, pisara in lika tovarna Jos. Relch.

• Zivorejci! Uporabljajte za razkuževanje hlevov in orodja SANEOLIN industriale, za razkuževanje živine pa SANEOLIN medicinale. Sredstva dobite v vsaki lekarni in drogeriji oziroma pri proizvajalcu: CHEMOTECNA družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10.

• Za Božič in Novo leto rabite Cirli-Metodove razglednice!

Teško je zadeti pravo

darilo, ki bi razveselilo in osrečilo. Lahko pa trdimo, da bo vsako darilo osrečilo, če ga bomo kupili v specialni trgovini za darila, pri trčrki!

TIČAR v Šelenburgovi ulici

Ni darila v tej trgovini, po katerem ne bi vsak obdarovanec segel za največjim veseljem.

15112

Božična darila

in različne OSTANKE kupite najceneje v manufakturni trgovini 15080

»PRI TONČKU«

LJUBLJANA — MESTNI TRG 25.

ki so jih v takih in preiskovalni zapor in o semem procesu. — Dr. Ernest Turk je prispeval zanimiv članek »Preporodovci in pokret jugoslovenskih dobrovoljcev«. Pisec podaja zgodovino dobrovoljskega gibanja, ki je imelo revolucionarno koncepcijo in se je decela v duhu preporodovskih idej borilo za integralno udeležnjenje vseh Jugoslovancev brez ozira na plemenske in verske razlike ter tedanje administrativne meje. Ta koncepcija je tudi na bojnem polju zmogala v krfski deklaraciji, v Aleksandrovem manifestu dne 1. decembra 1918. I. in v današnji ustavi Jugoslavije.

O preporodovskem gibanju l. 1918. in neposredno po velikih zgodovinskih dnehi, ko je bilo dopolnjeno, o čemer so sanjali pesniki in nacionalni revolucionarji, pripoveduje dr. Stojan Bajič. Vekoslav J. s kra je opisal delovanje »Preporoda« od jeseni l. 1922 do 1925. Preporodovsko gibanje je zajelo široke vrste naše srednješolske mladine in pisec govori o »Preporodovici« renesanci. E. K. beleži »Preporodovici« delovanje v zadnjih letih. Marko Megušar je prispeval izredni članek »Naša pota in smotir«. »Isti brezkompromisni jugoslovenski program, ki je danes tudi naš program.« pravi pisec, »je prav tako potreben kot je bil pred dvajsetimi leti in se je deli tolikim le utopija. Tudi jugoslovenska ideja je ostala vseskozi ista, in je še danes bistvo Preporodovega programa. Kot pripadniki slovenskega naroda moramo, kljub pravicam, da kot taki sami rasto in se razvijamo iz

svoje kulturne samobitnosti ter ustvarjamo lastne kulturne vrednote, priznavati v enaki meri tudi srbsko in hrvatsko kulturno samobitnost. V svojem odnosu do Hrvatov in Srbov, ki živimo z njimi kot z brati iste krvi a različnih značajev in osebnih lastnosti pod skupno streho, priznavamo le naravno pot razvoja, ki naj vodi k vzajemnemu obdvanju, spoznavanju in razumevanju vseh teh skupnih interesov. Vse to, kar danes občutimo kot nujno potrebno in smo do sedaj pogrešali, se tudi v bodoče ne sme usmerjati po napačni poti bodisi oviranja ali prisilnega stapanja...«

O starejši organizaciji »Preporoda« piše Boris Kocijančič, dr. Janže Novak pa zaključuje almanah s člankom »Preporodovci — na nova pota«.

Almanah je dostojno opremljen in ilustriran.

Lirika na večeru »Krke«

Agilna »Krka« je priredila v terek v dvorani Delavske zbornice recitacijski večer, ki naj bi seznanil širše občinstvo z našo poezijo. Med pesniki in publiko že dolgo časa ni več nekdanjega intimno-duševnega stika. Pesniki pišejo za se in za najožje literarno občino; le najvišji vrhovi si pridobijo splošno priznanje in še to ljudje — pa ne samo pri nas! — rajši čitajo študije kakor pa delo samo. Pobuda »Krke«, da približa stvarjalce pesnike občinstvu, je bila plemenita. vendar žal ni uspela. Predvsem se niso ujemali vzhodni pesniki srednje generacije, ki bi bila za nje publika najbrž bolj

Večati pakete
7 motorovom gruplje
= pikarnek režije!

Restavracija »Emona«

priredi

DANES V ČETRTEK ZVEČER

družabni plesni večer

z revijo

vseh letošnjih družabnih plesov in novitet: »Tanganilla, Charistep, Taprot in Rumba-Biguine«, katere predvaja naš priznani plesni mojster G. Jenko.

Sodeluje priljubljeni Sonny-Boy Jazz.

Cenjeni gostje najviljudneje vabljeni.

U. Kupujte za Božič in Novo leto razglednice v korist jugoslovenske Matice, ki so na prodaj po vseh knjigarnah, trgovinah s papirjem in trafikah. Cena 1 Din.

Ali bo kaj, ali ne bo nič — „Jutrovih“ božičnih nagradnih nalog za mladino

Mladini se navadno očita, da je neustrpna. »Jutrov« stric, največji prijatelj mladine, pa je vedno trdil, da je to zelo dobro kot znak zdravja in življenjske moči. Mladina ne pozna nobenih ovir in doseže vse, kar hoče. Dobro bi bilo, če bi bili tudi mi odrasli tako živahni in vztrajni. Tako pravi stric, ki pa je v zadnjem času najbrž tudi spremenil svoje dobro mnenje o mladinski neustrpnosti. Vsak dan dobiva namreč kopico pism iz vseh naših krajev in vsa ta pisma vprašujejo, če bodo tudi letos običajne božične nagradne naloge za mladino. V vseh teh pismih je izražena tudi velika skrb, če jih letos mogoče ne bo, ker se toliko govori o hudih časih.

Res, hudi časi so in ni čudno, da se je hotel tudi »Jutrov« stric malo potuhniti ob letošnjih božičnih praznikih. Videl pa je, da to ne gre in da mladina mora imeti na vsak način svoje veselje. Dolgo že stric razmišlja o nagradnih nalogah in sedaj nam je že razodel, da bodo nagradne uganke na vsak način. Mladini bodo dale dovolj prilike, da se izkaže s svojo bistroumnostjo. Delile se bodo tudi nagrade in sedaj vas seveda silno zanima, koliko jih bo in kakšne bodo. Za enkrat lahko povemo samo to, da jih bo še več kakor doslej in da bodo predstavljale še večjo vrednost.

To nam je stric že zaupal in dostavil je še, da bo letos za glavno nagrado kar — pol sveta. Stric rad govori v prispodobi.

lekarnar, ter Bonnelot, notar) in Mlekuš Marjeta (Tolnetna, služkinja). — Začetek ob 20., konec okoli 22.30. Vstopnice po globoko znižanih tramskih cenah se dobe v Matični knjižarni.

U. Otvoritev novega šentjakobskega gledališča v Mestnem domu. V soboto na narodni praznik 17. t. m. ob 20. 15 otvorijo Šentjakobčani svoje novo gledališče v Mestnem domu. Za slavnostno otvoritev svojega novega gledališča so si izbrali prvo slovensko veseloigro »Veseli dan ali Matiček se ženi«, ki jo je spisal Anton Linhart, Veseloigra je zelo zabavna in nastopajo v nji najboljši moči odra. Glavni ženski vlozi igrajam dami Baranova in Ervina Wrischerjeva. Prva igra hišno Nežko, druga pa baronica Naletelova, Matička igra g. Milan Košak, barona Naletela g. Škerli, Žužka, grajskega kancelarja g. Lavrič, študenta Tonačka pa g. Miran Petrovič. V ostalih vlogah nastopajo še gđc. Pirčeva in gg. Hanžič, Koman, Moser in Zalaznik. Pri predstavi sodeluje tudi mešani pevski zbor. Režijo veseloigre vodi g. Karus. Predprodaja vstopnic v Narodni knjižarni v Stritarjevi ulici od četrta dalje. Ker vlada za predstavo ogromno zanimanje, prosimo cenjeno občinstvo, da si kupi vstopnice že v predprodaji. V nedeljo 18. t. m. ob 20.15 se bo veseloigra ponovila.

U. Na umetnostni razstavi v Jakopičevem paviljonu vzbujajo veliko pozornost jaslice akademskega slikarja Cudermana. Cuderman je izdelal 15 figur k jaslicam po več sto let starih vzorcih, ki jih je našel v Kamniku, kjer so jih izdelovali že v začetku preteklega stoletja. Figure, predstavljajoče dete v jaslicah, sv. tri kralje, pastirce, ovce in druge so zelo posrečene. Izdelane so iz terakote in pobarvane, tako da so domu v največji okras. Razstava v Jakopičevem paviljonu je odprta vsak dan od 10. do 16. ure. Ne pozabite ogledati si jo!

U. Sreski odbor JRKD za mesto Ljubljano poziva vse članstvo, da se polnoštevilno udeležijo manifestacijskega obhoda 17. t. m. v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra. Zbirališče ob 17. na Krekovem trgu. Članstvo bo korakalo za vojaško godbo.

Nova zobna nega

zahteva čistilna sredstva, ki nimajo samo moči čiščenja in beljenja, temveč so s primernimi zdravilnimi dodatki v stanju, da krepijo zobno ter nadoknadijo pri zobni sklenitvi, ter uničijo tudi zobovje uničujoče infekcijske primise. Medicinska večja je ugotovila, da

JOD - KALIKLORA

zobna pasta sijajno izpolnjuje to nalogo ter obenem dovaja telesu pravilne doze joda, ki so potrebne za odpor proti raznim bolezenskim napadom.

U. Otvoritev novega šentjakobskega gledališča v Mestnem domu. V soboto na narodni praznik 17. t. m. ob 20. 15 otvorijo Šentjakobčani svoje novo gledališče v Mestnem domu. Za slavnostno otvoritev svojega novega gledališča so si izbrali prvo slovensko veseloigro »Veseli dan ali Matiček se ženi«, ki jo je spisal Anton Linhart, Veseloigra je zelo zabavna in nastopajo v nji najboljši moči odra. Glavni ženski vloji igrajam dami Baranova in Ervina Wrischerjeva. Prva igra hišno Nežko, druga pa baronica Naletelova, Matička igra g. Milan Košak, barona Naletela g. Škerli, Žužka, grajskega kancelarja g. Lavrič, študenta Tonačka pa g. Miran Petrovič. V ostalih vlogah nastopajo še gđc. Pirčeva in gg. Hanžič, Koman, Moser in Zalaznik. Pri predstavi sodeluje tudi mešani pevski zbor. Režijo veseloigre vodi g. Karus. Predprodaja vstopnic v Narodni knjižarni v Stritarjevi ulici od četrta dalje. Ker vlada za predstavo ogromno zanimanje, prosimo cenjeno občinstvo, da si kupi vstopnice že v predprodaji. V nedeljo 18. t. m. ob 20.15 se bo veseloigra ponovila.

U. Na umetnostni razstavi v Jakopičevem paviljonu vzbujajo veliko pozornost jaslice akademskega slikarja Cudermana. Cuderman je izdelal 15 figur k jaslicam po več sto let starih vzorcih, ki jih je našel v Kamniku, kjer so jih izdelovali že v začetku preteklega stoletja. Figure, predstavljajoče dete v jaslicah, sv. tri kralje, pastirce, ovce in druge so zelo posrečene. Izdelane so iz terakote in pobarvane, tako da so domu v največji okras. Razstava v Jakopičevem paviljonu je odprta vsak dan od 10. do 16. ure. Ne pozabite ogledati si jo!

U. Sreski odbor JRKD za mesto Ljubljano poziva vse članstvo, da se polnoštevilno udeležijo manifestacijskega obhoda 17. t. m. v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra. Zbirališče ob 17. na Krekovem trgu. Članstvo bo korakalo za vojaško godbo.

U. Otvoritev novega šentjakobskega gledališča v Mestnem domu. V soboto na narodni praznik 17. t. m. ob 20. 15 otvorijo Šentjakobčani svoje novo gledališče v Mestnem domu. Za slavnostno otvoritev svojega novega gledališča so si izbrali prvo slovensko veseloigro »Veseli dan ali Matiček se ženi«, ki jo je spisal Anton Linhart, Veseloigra je zelo zabavna in nastopajo v nji najboljši moči odra. Glavni ženski vloji igrajam dami Baranova in Ervina Wrischerjeva. Prva igra hišno Nežko, druga pa baronica Naletelova, Matička igra g. Milan Košak, barona Naletela g. Škerli, Žužka, grajskega kancelarja g. Lavrič, študenta Tonačka pa g. Miran Petrovič. V ostalih vlogah nastopajo še gđc. Pirčeva in gg. Hanžič, Koman, Moser in Zalaznik. Pri predstavi sodeluje tudi mešani pevski zbor. Režijo veseloigre vodi g. Karus. Predprodaja vstopnic v Narodni knjižarni v Stritarjevi ulici od četrta dalje. Ker vlada za predstavo ogromno zanimanje, prosimo cenjeno občinstvo, da si kupi vstopnice že v predprodaji. V nedeljo 18. t. m. ob 20.15 se bo veseloigra ponovila.

U. Na umetnostni razstavi v Jakopičevem paviljonu vzbujajo veliko pozornost jaslice akademskega slikarja Cudermana. Cuderman je izdelal 15 figur k jaslicam po več sto let starih vzorcih, ki jih je našel v Kamniku, kjer so jih izdelovali že v začetku preteklega stoletja. Figure, predstavljajoče dete v jaslicah, sv. tri kralje, pastirce, ovce in druge so zelo posrečene. Izdelane so iz terakote in pobarvane, tako da so domu v največji okras. Razstava v Jakopičevem paviljonu je odprta vsak dan od 10. do 16. ure. Ne pozabite ogledati si jo!

U. Sreski odbor JRKD za mesto Ljubljano poziva vse članstvo, da se polnoštevilno udeležijo manifestacijskega obhoda 17. t. m. v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra. Zbirališče ob 17. na Krekovem trgu. Članstvo bo korakalo za vojaško godbo.

U. Otvoritev novega šentjakobskega gledališča v Mestnem domu. V soboto na narodni praznik 17. t. m. ob 20. 15 otvorijo Šentjakobčani svoje novo gledališče v Mestnem domu. Za slavnostno otvoritev svojega novega gledališča so si izbrali prvo slovensko veseloigro »Veseli dan ali Matiček se ženi«, ki jo je spisal Anton Linhart, Veseloigra je zelo zabavna in nastopajo v nji najboljši moči odra. Glavni ženski vloji igrajam dami Baranova in Ervina Wrischerjeva. Prva igra hišno Nežko, druga pa baronica Naletelova, Matička igra g. Milan Košak, barona Naletela g. Škerli, Žužka, grajskega kancelarja g. Lavrič, študenta Tonačka pa g. Miran Petrovič. V ostalih vlogah nastopajo še gđc. Pirčeva in gg. Hanžič, Koman, Moser in Zalaznik. Pri predstavi sodeluje tudi mešani pevski zbor. Režijo veseloigre vodi g. Karus. Predprodaja vstopnic v Narodni knjižarni v Stritarjevi ulici od četrta dalje. Ker vlada za predstavo ogromno zanimanje, prosimo cenjeno občinstvo, da si kupi vstopnice že v predprodaji. V nedeljo 18. t. m. ob 20.15 se bo veseloigra ponovila.

dobah in seveda tudi v ugankah, ker se bavi z njimi že toliko let, ta njegova izjava je pa vendarle prečudna. Le s težavo smo dobili od njega pojasnilo, da razume pod nagrado »pol sveta« sijajen radio-aparat, ki bo v vsako, še tako samotno hišo v resnici pričaral kar pol sveta z vsem njegovim velikim napredkom. Srečni lastnik tega aparata bo lahko poslušal, kako po Evropi, Aziji in Afriki prepevajo, govorijo in kake godbe jih zabavajo. S pomočjo tega aparata se bo lastnik tudi izobraževal, doma bo imel celo visoko šolo. Aparat bo treba spojiti z električnim tokom za razsvetljavo in takoj bo zadonela po hiši pesem in godba iz bližnjih in najdaljših krajev. Za tako sijajno nagrado smo dolžni zahvaliti tudi Radiu Ljubljani, ki ima največjo zbirko radijskih aparatov in ki je z največjo postržljivostjo omogočil ugoden nakup prvovrstnega aparata.

To pa, kakor rečeno, še ni vse! Nagrad bo namreč okrog 200 in še kakšnih! Stric nam je tudi povedal, da bo s svojimi božičnimi nagradami ustanovil in opremil četo mladih smučarjev. Obljubil nam je, da bo o tem kaj več povedal šele jutri, ker ni dobro razodeti naenkrat preveč veselih presenečenj. Naposldek smo se le dogovorili z njim, da bo o svojih nagradah poročal vsak dan in o vsem tem vas bomo seveda tudi sproti obveščali, vi na skrbite že sedaj, da boste imeli za božični večer vsak svoje »Jutro«!

U. Obličje matere zemlje. Drevi ob 20. bo v dvorani Delavske zbornice tretje poljudno znanstveno predavanje prirodoslovne sekcije Muzejskega društva. Govoril bo g. prof. dr. Valter Bohinec o »Obličju matere zemlje«. Pokazal nam bo, kako delujejo voda, led in veter na oblike zemeljske površja, na katere imajo vpliv tudi vulkani. Predavanje bo spremljalo 60 slikovnih slik. To zanimivo predavanje našega priznanega geografa bo zadnje v tekočem letu. V januarju bo sekcija nadaljevala s svojim poljudno znanstvenim prireditvami in se nam obetajo še prav zanimiva predavanja. Sekcija vabi na predavanje g. prof. Bohinec, kakor tudi na svoja nadaljnja predavanja, na čim številnejšo udeležbo. Vstopnina običajna.

Beigita Helm Giloi
ena zmed nas

U. Guslar Tanasije Vučić bo pel jutri v petek ob 17. dijaštvu na univerzi, zvečer ob 20. pa v operi. Vabljeni vsi vstopnini ni, pobiral se bodo le prostovoljni prispevki. Vsi, ki so bili izprva obveščeni, da bo pel v drami, naj torej zanesljivo pridejo v opero. Te dni poje guslar po raznih šolskih zavodih, iz Ljubljane pa je povabljen tudi v nekatere kraje na deželi.

U. Profesor Osip Šest bo z vsemimi svojimi odličnimi zmožnostmi kot predavatelj podal kar najtemeljitejši poim o formah, ki naj dičijo dandane vsakogar. Pravilno vedenje je manjši odsev poslovenega človeka s srčno omiko in bogato duševnostjo. Uglajeno vedenje je predpogoj za uspeh v življenju. Na prvo predavanje »Kako vedenje v družbi in življenju vabimo vse, ki žele slišati strokovnjaka in s tem obogatiti sebe s sp

u. Dolenjska in Novo mesto pred 50 leti. V petek 16. t. m. ob 20. bo podžupan prof. Jarek predaval v društvu »Krkac« pri Mikliču o Dolenjski in Novem mestu pred 50 leti. Predavatelj bodo poslušalec sklopitne slike, za katere je zbral g. podžupan dragocen fotografski material. G. podžupan si je zamislil predavanje kot nadaljevanje vrhovne zgodovine Novega mesta, ki sega le do francoskih časov. Po predavanju bo igrala godba jazz Orkestra. Vstop je vsakomur prost! Vstopnine ni!

u. Spored produkcije gojencev drž. konservatorija, določeno za proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja, obsega zbrane biserje iz svetovne in domače glasbene literature. Ravnateljstvo najljubše vabljuje stare in soročnike gojencev, kakor tudi vse prijatelje konservatorija in ljubitelje glasbe sploh, da v mnogobrojnem številu posejijo to produkcijo. Vstop prost vsakomur proti nakupu programa, ki stane 2 Din in je v predprodaji v Matični knjižnici.

u. Uprava UROIR posveta tov. rezervne oficerje, da se udeležijo manifestacijskega obhoda 17. t. m. Zbirališče bo na Kerkovem trgu ob 17. Uniformi! — Oficirji ljubljanske garnizije prirede družabni večer v Zvezdi, kamor so tudi vabljeni rezervni oficerji. Uprava pododpora UROIR nujno želi, da bi se člani odzvali vabilu in čim večjem številu. Pričetek bo ob 21.

u. Društvo »Soča« matica v Ljubljani bo proslavila v soboto v salonu pri Levu kraljev rojstni dan. Otvoritveni govor bo imel društveni podpredsednik tovariš Ivo Sancin. Potem bo petje slovenskega vojaknega kvinteta in deklamacije. Po oficijelnem delu nastopi primorski rojak sreski šolski nadzornik Lojze Urbanič, ki bo predaval o skladatelju Hrabroslavu Volariču, njegovem spomeniku in neodrešeni domovini. Vsi Sočani in njihovi prijatelji, ki ljubijo svojega kralja, svojo solzno rodno grudo in njeno mučeniško zgodovino, se udeležijo te proslave. Predavateljski odsek.

u. Esperantska prireditelj v soboto 17. t. m. v dvorani hotela »Metropole« bo nudila obilo umetniškega uživanja esperantistom kakor tudi ostali publiki. Klub esperantistov v Ljubljani vabi k posetu vse esperantiste in ostalo javnost. Začetek ob 20. brez vstopnine.

u. Richard Vosssov roman »Dva Sloveka« v filmu. Od jutri naprej bo predvajala ZKD film, čigar vsebina je posneta po krasnem in splošno znanem Vosssovem romanu »Dva Sloveka«. V filmu nastopata v glavnih vlogah Gustav Fröhlich in Charlotte Sosa, oba umetnika največjih kvalitativ. Film, ki nam slika tragedijo velike ljubazni dveh mladih src, je eno največjih filmskih del preteklega sezone.

u. Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev obvešča, da bodo brivnice v soboto 17. t. m. na narodni praznik odprte, le med maso pa zaprte.

u. Božična darila — višek okusa — volilen pismeniški papir, polnilna peresa. BO-NAČ, Šelenburgova.

u. Združenje trgovcev v Ljubljani obvešča svoje gg. člane, da morajo biti trgovci v soboto dne 17. t. m., na rojstni dan Nj. Vel. kralja brezpogojno vse dni zaprte. Zato bodo pa trgovine v nedeljo 18. t. m. le dopolnilno lahko odprte. Združenje trgovcev.

u. Mesnice in mesarske stolnice bodo v soboto 17. t. m. odprte samo do 10. ure dopoldne, drugače pa ves dan zaprte. O tem se obvešča občinstvo, da se pravočasno preskrbi z mesom.

u. Prodaja življenjskih potrebščin na kraljev rojstni dan. Občinstvo se opozarja, da se bo prodaja življenjske potrebščin na ljubljanskem življenjskem trgu v soboto le do 10. ure. Istotako smejo biti mesnice po mestu odprte le do omenjene ure.

u. Dobave mesa za mestno ubožnico. Glede na notico glede dobave mesa za mestno ubožnico se dodatno obvešča, da so dobavni pogoji na razpolago v mestnem gospodarskem uradu (soba št. 12.).

u. Slovanski večer. Seja častnega damskega komiteja se bo vršila v petek ob 16. v damski sobi kavarnе Emona. Odbor.

u. Pevski zbor Glasbene Matice, Drevi ob 20. valja mešanega zbora.

u. Učiteljski abiturientom. Predvidena sta dva tečaja za začetek prihodnjega leta in sicer: o delovni šoli in o izvenšolskem delu ter urodni in informativni večer o knjižništvu in gospodinskih nadležnostih učiteljskih. Kdor se namerava udeležiti, naj takoj javi ime na naslov: Emil Hameršak, Ljubljana, Celovška cesta 63.

u. Društvo »Tabor« ima drevi ob 20. v hotelu Tivoli svoj izredni občni zbor. Naj pridejo vsi!

u. Plesne vaje Društva zasebnih in avtonomnih nameščencev se bodo vršile tudi nadalje redno vsak četrtek v Kasini. Vljudno obveščamo vse naše cenj. posetnike, da bo drevi redna plesna vaja. Venček, ki se bo vršil v začetku januarja bomo pravčasno javili.

u. Dve aretaciji. Pred dnevi je bil ukraden rudniški uradnik Bogdan Berce tu na Lokah pri Trbovlju 1400 Din vrednih plašč. Sumili so delavca Vladislava Pahorja, ki se je tedaj pajdšil z znanim tatonom Antonom Kljunom. Kljuna se je posrečilo prijeti že naslednji dan, dočim je Pahor pobegnil in so ga šele zdaj prišli na Jesenjak. Tu so očrnili Pahorja že poznali in se jim je čudno zdelo, da je obložen v popolnoma novo obleko imel pa je na sebi tudi lep plašč in nove rokavice. Izročili so ga sodišču.

Iz Celja

u. Prvi korak k gradnji novega letnega iz zimskega kopališča je bil storjen v ponedeljek ko je celjska mestna občina podpisala pogodbo s posestnikom g. Rajorjem glede odkupa zemljišča pri Savinjskem domu ob Savinji v izmeri 24.292 m² po 28 Din. Občina namerava tu zgraditi moderno letno in zimsko kopališče z najlepšimi plavalnim bazenom v državi. Potreba po novem kopališču je zelo velika in upati je, da bo občina kljub težkim razmeram našla v doglednem času način, da reši to važno in nujno zadevo.

u. Iz bolnice. V torko okrog 9 dopoldne je poplta 23 letna žena mizarskega mojstra Angela J. v Gaberju večjo količino octove kisline. Obupanko so prepeljali z reševalnim avtomobilom v bolnico, kjer

so ji takoj izprali želodec. — 41 letnemu hlapcu Matiji Flisu z Bukovega žlaka pri Celju sta se t. dni splašila konja. Flis je padel pod voz in dobil hude poškodbe na glavi. — V Čadranu pri Poljanah je padel 22 letni kovaški pomočnik Iv. Kangler, ko je hotel zlesti na peč, s pol metra visoke klopi ob peči na tla in si zlomil levo nogo pod koleno. Tudi njega so prepeljali v celjsko bolnico.

u. Mestni kino. Danes ob 20.30 izvrstna zvočna komedija »Dunajski cvetličar«. V glavnih vlogah Hansi Niese, Renata Müller in Harald Paulsen. Foxov žurnal.

u. Mestno parno in kadno kopalnice bo 22., 23. in 24. t. m. zaradi božičnih praznikov odprto ves dan.

Iz Maribora

u. Uspehi Pomožne akcije. Za siromašne so darovali: dr. Fran Lipold 1000 Din, zavarovalna družba »Penke« in Podporno društvo železniških delavcev in uslužbencev v smrtnih primerih po 500 Din, dr. Kac Zmagoslav 400 Din, odvetočnik dr. Maks Snuderl in gostilničar Adolf Spatke po 200 Din, po 100 Din pa Marija Letnerjeva, trgovca Jost Šoštarč, podjetnik Rudolf Blum, vinski trgovec Viktor Hausmayer, lekarnar mag. phar. M. König, Franc Gogala, ga. Amalija Tischlerjeva, naslednik Vincenca Kührarja in ga. Zofija Hintzova. Veletrgovca Julij Pfrimer je daroval vagon bukovih drv. Vodstvo pomožne akcije se vsem iskreno zahvaljuje.

u. Krajevni odbor Rdečega križa na Pobrežju je priredil skupno s tamkašnje šolo 4. t. m. Miklavžev večer za šolsko mladino. Pozdravnemu predsedništvu govora so sledile deklamacije, petje in igra. Miklavž je obdaril nad 120 najrevnejših šolarjev z obleko, obutvijo, perilom in različni šolskimi potrebščinami.

u. Otvoritev važnih kmetijskih tečajev. V torko popoldne je bil v naravnosti sreskega načelnika g. Milana Makarja in kmetijskih referentov g. Zupana in Kureta v šoli na Spodnji Polskavi slavnostno otvorjen prvi kmetijski tečaj, ki naj poda v nekatere kmetijske poteku prirobnemu po deželskemu ljudstvu najvažnejše pojme o modernem kmetijstvu in tako koristi zlasti našemu kmetijskemu naraščanju. Za tečaj vlada veliko zanimanje.

Pri neugodnem vremenu,

sploh vedno v mrzlejši letni dobi vdrgavajte obraz in roke vsak dan z Nivea-kremo, ne samo na večer, temveč tudi čez dan, predno se greste sprehat.

NIVEA-CREME

varuje vašo kožo pred slabim vremenom in jo ohrani mehko in gibko. Nivea-kremo ni možno nadomestiti, kajti njena posebna učinkovitost temelji na kožo neugodnem Euceritu, ki ga samo ona vsebuje. Ne da bi zapuščala za seboj kak blek, prokline neglo in docela v kožo, in samo krema, ki se popolnoma vpije v kožo, zamore tako dobrodejno učinkovati. Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j. Maribor.

Sport

Službene objave LNP

Seja n. o. dne 7. 12. 1932

Prisotni gg.: Stanko Kuret, Novak, Berdaj, ravn. Šetina, Jugovec, inž. Kuljiš, Drufova, Losar, Stanko, Buljevič D., arh. Schell, Pevalce J., Dorčec in Vospersnik. Obvešča se Mo Maribor k zapisniku 12. seje od 21. 11. 32., da se je SK Ptuj dovolilo igrati dve tekmi kot poskusni za sprejem v članstvo JNS.

Dopis Mo Celje št. 81.32 od 29. 11. 32. se odstopi k. o. LNP se priporočilo, da osvobodi predlog Mo Celje, v kolikor ni to protivo določbam kaz. pravilnika JNS. — Na znanje se vzame dopis SK Svobode Zalog od 7. 12. 32., v katerem prijavlja svoj novi odbor: predsednik g. Završnik M., tajnik g. Mandič S. — Na znanje se vzame dopisnica SK Svobode, Zagorje od 26. 11. 32. Dopisnata stačnja pola se odpošlje JNS. — Na znanje se vzame dopis SK Korotana od 2. 12. 32., a dopis št. 344-32 od 2. 12. 32. se odpošlje JNS s priporočilo.

Ker SK Svoboda Vič, glasom dopisa SZNS Ljubljana z dne 5. 12. 32. se ni poravnala sodniških taks v iznosu od 100 Din in je kljub suspenzu nastopila v prv. tekmi proti Reki dne 23. 10. 32., se kaznuje z enomesečno zabrano izjavanja po čl. 45 kaz. pravilnika JNS. Kazen stopi v veljavo, ko se ukine suspenz, kar se more izvršiti le, če Svoboda poravnava svoj iznos sekciji ZNS Ljubljana (Kavarna Evropa). Prepise sodniških poročil o prv. tekmah letošnje jes. prv. sezone odpošlje SZNS tajnika i in II.

Sporočila se SK Svoboda, Zalog, da JNS glasom svojega dopisa Br. 2035 od 25. 11. 1932. vstraja na tem, da pošlje zgoraj imenovani klub poljsko k čl. 5 svojih klubskih pravil, sicer je ne more sprejeti za člana.

OSK. Čakovce, se sporoča, da je JNS glasom dopisa Br. 2034 od 25. 11. 32., odklonil predstavitelje tolačenja sklepa skupščine JNS ex 1931 v zadevi fiksnosti števil klubov v I. razredu v podstavku ter obvešča: »14. glavna skupščina JNS od 14. 12. 1931. je sklenila, da bo v Beogradu in Zagrebu v I. razredu 6 klubov, a v vseh ostalih podstavkih pa 5 ali 6, kakor bodo to rešili u. o. podstavkov. Temu dosledno niso torej točne protivne trditve OSK odn. LNP.

Sporočila se Mo Trbovlje in SK Dobri, da bo zaproseno čimprej prejela vrnjeno od s. s. g. Zupana.

Odobri se dopust blagajniku I. g. rav. Šetini do 15. januarja 1933.

Opozarjajo se vsi odborniki vseh odborov LNP, da morajo odslej pisмено opraviti pred sejo svojo odločnost, sicer bo u. o. LNP moral postopati po določilih čl. 24. točka 6 pods. pravil. Izjeme se bodo upoštevale le v nujnih primerih.

Ugodi se priziv I. SSK Maribor od 2. 12. 32., s tem, da se upošteva očitna očitna okolnost zlitja kazen iz Bertonec S. po čl. 13 kaz. prav. JNS (na 14 dni 2 tedna). Odkloni se pa priziv ostalih točk, ker niso osnovane in sione na domnevah. Tajnik I.

Službene objave LHP. Za 17. in 18. december določene prvenstvene tekme so preložene na kasnejši termin.

SK Ilirija (habska sekcija). Zaradi klubovega običnega zbora odpade jutrišnji trening. Prihodnji trening bo v torko 20. t. m. Vodstvo sekcije poziva vse članice, da se sigurno udeležijo običnega zbora, ki

bo jutri ob 20. v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti.

Jug. akademška smučarska organizacija. Seja odbornikov in poverjenikov bo danes ob 18. na tehniški in elektrotehniški risalni. Ker bo ta seja zadnja pred božični počitnicami, se je morajo vsi poverjeniki in odborniki udeležiti.

ZSK Hrnec, Drevi ob 19.30 seja u. o. pri Belču. Prosto se vsi odborniki, posebej vsi načelniki sekcij, da se je zanesljivo udeležijo. Redni letni občni zbor kluba bo 6. januarja. Kraj in čas bo javljen.

Gospodarstvo

Zahteve našega gospodarstva

Iz poročila, ki ga je podal predsednik Zbornice za TOI g. Ivo Jelacin na večeršnji plenarni seji, posnemamo naslednje:

V splošnem se položaj gospodarstva v dravski banovini v drugem letošnjem polletju ni bistveno spremenil. Četudi je zaradi trenutnega oslabljenja dinarja v nekatere industrijskih panogah zapolnilev nekoliko boljše, bi bilo vendar pretirano, če bi v tem gledali znake splošnega in trajnega zboljšanja. Obseg poslovnega prometa zaostaja za lanskim, dočim je pri izvozu hudo padel. Najbolj je pri izvozu prizadeto naše lesno gospodarstvo, zakaj izvoz lesa je v primeri dobrih konjunkturm letom padel na eno četrtino. Depresija v tej panogi je poleg depresije v živinoreji najobutnejša in zadeva najširše kroge v dravski banovini.

Gospodarsko področje Slovenije je posebnostno močno zadelo nazadovanje trgovskega prometa z Italijo. V lesni trgovini ovira naš izvoz še vedno neurejeno vprašanje tarifne konkurence z Avstrijo, ki je za naš izvoz živine še najboljše tržišče, smo odpravljali kmetijsko pogodbu, z Grčijo pa smo sklenili dodaten trgovinski sporazum, s katerim smo uredili tudi plačilni promet.

Na denarnem trgu se položaj ni zboljšal. Dviganje vlog se ponekod še nadalju-

TSK Slovan. V petek ob 20.30 redna odborova seja pri Sokolu, lovska soba. Na prošajo se gg. Kumayer, Feiber, Anko, Grm, Bucik, Globelnik, Dorčec, Novak Rudi in Kobi, Gluhak in Marchiotti, da so brezpogojno navzoči in točni.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Dre. vi ob 19. naprej strogo obvezen trening v telovadnici za prvo skupino.

SK Svoboda (Ljubljana). Danes ob 19.30 redna odborova seja. Na dnevnem redu tudi razgovor o običnem zboru. Na sejo naj prideta tudi tgr. Koba in Bervar.

slovnega davka na moko. V tem pogledu gre zboruščni predlog za tem, da se dobi za vsa država enotna osnova za odmero prometnega davka na moko, in sicer ne podlagi notacij novosadske borze in da se ukine 3 odst. dodatni davek na predelovalce moke. Nova obremenitev je tudi 10 odst. luksuzni davek, ki ima ta nedostatek, da se pri mnogih predmetih pobira dvakrat, in sicer prvič kot polfabrikat, drugi pa še na finalni izdelek. V splošnem je omeniti, da je bil sredi depresije večini trgovcev in obrtnikov zvišan predpis pridobnine, daji je notorno, da je povod obseg poslov nazadova. Zbornica je opozorila merodajna mesta na neupravičenost take prakse.

Končno je še omeniti povišanje trošarine na sladkor in uvedbo trošarine na električni tok, ki zadenata našo banovino v prev občutni meri. Trošarina na električni tok povzroča posebno nepriliko zaradi tega, ker zadeva tudi pogonsko energijo in utvarja neenakost bramen glede na podjetja s parnim pogonom.

Pavšalna trošarinska taksa na vino in žganje se je izkazala kot enostranska in krivici. Zaradi reforme trošarine na vino in žganje ima država za okrog 300 milij. dinarjev manj dohodkov, vrhu tega pa so prišle naše avtonomne finance v težavah položaj. Banovini se je zmanjšal donos od trošarine za okrog 15 milijonov, enako vsota pa izgube tudi naše občine. Povrniti se moramo na staro obliko trošarine, seveda le v višini, ki ustreza konsumu pri likam in na način, kakor je bil pred vojno v veljavi.

Trgovina prenapolnjena.

Predmet glavne pažnje naše zbornice je bila letos izvedba obrtnega zakona. Doslej je bilo izdanih 12 izvršilnih uredb in pravilnikov. Mnogo pravilnikov pa bo treba še izdati. V mnogih vprašanjih obstojajo nejasnosti. Tu naj bo omenjeno le odprto vprašanje bodote oblike doslej običajnih trgovin z mešanim blagom in vprašanje obsega branjarji.

Zakon o prisilni poravnavi se je izkazal kot nezadosten in omogoča razne načine izigravanja interesov upnikov. Zakon se mora novelirati; povišati se mora poravnalna kvota in poostri pogoji za poravnavo izven konkurza. Načrt zakonske novele se že pripravlja.

Trgovska stroka je v zborničnem področju prenapolnjena. Ob koncu leta 1931 je bilo v dravski banovini 11.078 trgovskih obratov z 3602 pomočniki in 1717 vajenc. Povprečno pride na 100 prebivalcev en trgovski obrat; komaj na vsak tretji obrat pride po en pomočnik in na vsak šest po en vajenec. Kljub prenapolnjenosti in krizi je bilo letos v prvih 3 četrtletjih 800 novih prijav in le 748 odjav (v l. 1931 je bilo 1090 prijav in 1078 odjav).

Kriza socialnega zavarovanja.

Socialno zavarovanje preživlja hudo krizo. Priznanjajo raste od leta do leta. Ukrepi proti tej krizi so nezadostni. Doživeli smo presenečenje, da so zavarovalni prispevek kljub splošnim protestom zvišali do skrajne meje, ki jo zakon dopušča, in to sredi največje depresije. Po objavi Osrednjega urada za zavarovanje delavcev znaša deficit delavskega zavarovanja v bolniški panogi v vsej državi 31 milijonov, v nezgodni panogi pa 37 milijonov dinarjev. Zaostanki na neplačanih prispevkih pa znašajo 194 milijonov, kar položaj najbolj poostrejuje. Pri okrožnem uradu v Ljubljani je bilo v I. letošnjem polletju 3959 političnih izterjav in 3760 sodnih. To prisilno izterjavanje zavzema vedno večji obseg.

Povišanje prispevkov situacije ne more zboljšati. Vprašanje je treba globlje zajeti: ker postaja sanacija vedno bolj neodlohljiva, sicer bomo doživeli popolno polom. Do sedanje krize sploh ne bi prišlo ali pa vsaj ne v takem obsegu, če bi se že prej uvaževali naši predlogi glede decentralizacije.

Šušmarstvo.

Naši obrtniki se najbolj pritožujejo zaradi nevarnega širjenja šušmarstva, ki ga brez organizirane samopomoči ne bo mogote zatreti.

Na predlog zbornice je izšla 6. t. m. naredba gospoda bana, s katere se vsem občinam, orožniškim in policijskim oblastvom z vsem poudarkom naroča, da vse osebe, ki neupravičeno izvršujejo obrt, v občini brezobzirno zasledujejo in ovadijo sreskim oblastvom. Ta pa so dobila naročila za najstrožje postopanje. Občinski načelniki in žandarmerijski poveljniki ter predstojniki policijskih oblastov so osebno odgovorni za strogo izvajanje te naredbe.

Naš narodni dohodek.

Narodni dohodek zborničnega področja je lani hudo nazadova. Padec se ceni na okrog 500 milijonov Din, dočim so javna bremena s povečanjem davkov narasla za 60 milijonov. Potrebna je utesnitev vseh stanov.

Stojmo pred sprejetjem važnih gospodarskih in političnih zakonov. V ospredju je zakon o ureditvi kmetijskih dolgov, glede katerega so mišljenja v Narodni skupščini

Odprte oči tudi pri umivanju glave! To udobnost vam nudijo očala proti peni, ki obvarujejo oči pred vodo in peno. Sedaj ni več potrebno z zaprtimi očmi tipati po čistilem sredstvu in po brisači. Tudi za otroke umivanje glave ne bo več muka. Očala proti peni so omot vsakega zavojčka »Crne glave« kateremu je vedno priloženo tudi sredstvo »Haarglanz« za izpiranje. »Haarglanz« osveta lase in jim da naravni in lepi sijaj. 5

zelo deljena. Navzlic temu pa sigurno pričakujemo, da bo novi zakon popravil usodepolne hibe sedanjega zakona.

Borze

14. decembra

Na ljubljanski borzi se je v skladu z zunanjimi tržišči deviza London znova nekoliko okrepila. Tudi devizi Amsterdam in Berlin notirata nekoliko višje. Avstrijski šiling se je v privatnem kliringu trgoval po 860.

Na zagrebškem efektinem tržišču je tendenca v državnih papirjih nadalje prijazna, le dolarski papirji so slabši. Vojna škoda je obdržala dosežene tečaje in se je trgovala po 232 in 235. 6% beguške obveznice so se okrepile na 35 — 36 brez prometa. Na tržišču delnice je prišlo do prometa v Priv. agrarni banki po višjem tečaju 230.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2316.24 — 2327.60, Berlin 1368.75 — 1379.55, Bruselj 798.29 do 802.23, Curih 1108.35 — 1113.85, London 187.75 — 189.35, New York 38k 5741.59 do 5769.85, Pariz 221.96 — 226.08, Praga 170.67 — 171.53, Trst 294.35 — 296.75.

Curih. Pariz 19.87, London 17.09, New York 520.06, Bruselj 72, Milan 26.59, Madrid 42.35, Amsterdam 208.9750, Berlin 123.7250, Stockholm 98.10, Oslo 87.90, København 58.45, Saffa 3.76, Praga 15.40, Varšava 58.80.

Effekti.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 232 — 232.50, za dec. 230 — 233, za februar 212 — 220, 7% investicijsko 47.5 — 49.6% beguške 35 — 36, 7% Blair 38 — 39.50, 8% Blair 40 — 42.50, 7% Drž. hip. banka 41 do 45, bančne vrednote: Nar. banka 4350 den, PAB 233 — 242, industrijske vrednote: Trboveljska 135 — 145, Sečerača Cisljek 182 bl, Sečerača Vel. Bečkerek 660 den, Gutmann 50 — 80, Nar. šumska 30 bl, Isle 20 — 35.

Beograd. Vojna škoda 235 zakli, za dec. 234. 7% investicijsko 50, 51 zakli, 6% beguške 36.50, 35.50 zakli, 4% agrarne 27 do 29, 8% Blair 40 — 41, 7% Blair 38.50, 57 zakli, Narodna banka 4300 — 4450, PAB 246, 236 zakli.

Dunaj. Trboveljska 1910, Alpine - Montan. 1130.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Ljubljanska borza (14. t. m.) Tendence za žito nespremenjena. Prometa ni bilo. Nudi se pšenica (slov. postaja, mlev. tavor, plač. v 30 dne): baška 76 kg po 202.50 — 205, baška 77/78 kg po 205 — 207.50; sremška 79/80 kg po 212 — 217.50; moka (slov. post.): baška 30c po 330 — 335, banatska po 840 do 345; koruza (slovenska postaja, mlevska tarifa): baška, umetno sušena po 115 do 117.50, za december po 120 — 122.50, za januar po 122.50 — 125.

+ Novosadska blagovna borza (14. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 38 vagonov. Pšenica (78 kg): baška, okolica Novi Sad, Sombor 152 — 154; srednjebaška 153 — 155; gornjebaška 154 — 156; baška polska 156 — 158; ladja Tisa 158 — 160; ladja Beget 157 — 159; srednjebanat 150 — 152; hž. noban. 148 — 150; srem. 153 — 155; srednjebaška, 78 kg 150 — 158. Ječmen: baški, sremški, 65/6 kg 90 — 97.50. Oves: baški, sremški 95 — 97.50. Rž: baška 125 — 127.50. Koruza: baška 52 — 54; za december 53 do 55, za mar. — maj 68 — 70; banatska 49 do 51; sremška 52 — 54; baška sušena 61 do 63; banatska sušena 59 — 60; sremška sušena 62 — 64. Moka: baška in banatska 30c — 250 — 265; 32c 230 — 245; 34c 210 — 220; 36c 170 — 180; 37c 125 — 135; 38c 85 — 90. Otrobi: baški in sremški 58 — 60; banatski 56 — 58. Fižol: baški beli 117.50 do 120.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani!

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1 — 10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

14. decembra

Ljubljana 7, 774.7, 2.0, 90, mrtno, 10, 4.6; dež; Ljubljana 13, 774.3, 4.0, 80, SSW1, 9, —; Maribor 7, 773.0, 1.0

Iz življenja in sveta

Nobelove svečanosti v Stockholmu

Slika z letošnje razdelitve Nobelovih nagrad. Na desni zadaj švedski kralj Gustav V., ki vsako leto osebno izroči odlikovanja nagradencem. Spredaj na desni prof. Sherrington iz Oxforda, ki je prejel Nobelovo nagrado za medicino. V sredi s ščipalnikom nosu: prestolonaslednik Gustav Adolf z ženo

Trnek za bakterije

Dednostni zakoni v mikroorganizmih

Na patološko-anatomskega zavodu dunajske univerze so trije učenjaki, Kobl Müller, Vierthaler in Semler, izdelali pripravo, ki je pravi čudež precizijske tehnike. Gre tako rekoč za trnek, ki naj bi omogočil lov na posamezne bakterije. Če pomislimo, kako neznatna so ta mikroskopska bitja, si lahko predstavljamo, kako majhna mora biti šele priprava, ki naj jih lovi. Bakterijskega trnka oziroma njegove osti v resnici tudi ne opaziš s prostim očesom, temveč pod tisočkrat povečujočim steklom. Ta ost meri namreč komaj 1 mikron, tisočkratnik milimetra.

Izdelana je iz silno razvlečene volframa. Ve žice, kakršna se uporablja za električne žarnice. Ta žica, naj si bo še tako tenka, je neverjetno trpežna in upogljiva brez pretirane mehkoosti.

Seveda bi bile človeške roke prenerodne za ravnanje s tako drobnim instrumentom, zato je montiran na posredujočo aparaturo, ki omogoča, da se vzhodni hitro premikajo iglice na vse strani. Raziskovalec opazuje bakterijsko naselbino pod

drobnogledom in je previdno s premikanjem vzvoda približuje osti. Čim dospje ta v neko bližino naselbine, nastane med njenimi posameznimi delci velik nemir. Nekateri se ločijo iz skupnosti in navali na ost, da se je oprijmejo. Raziskovalec mora tedaj paziti, da se ujame nanjo samo ena bakterija in samo tista, ki si jo je bil izbral že prej.

Kakšen pomen ima lov na posamezne bakterije? Velik! Tudi med bakterijami se namreč pojavijo posamezni dedni zakoni, ki se razlikujejo od tistih, ki so pri vseh ostalih in predstavlja nekakšno novo vrsto. Iz takšnih posameznikov nastajajo morda res nove vrste, morda se tako iz neškodljivih bakterij hipoma splošno škodljive, iz škodljivih pa neškodljive nove vrste. Znanost bo imela odlej možnost, da presadijo teh mikroorganizmov na novo redno proučevati, da li so njih izjemne lastnosti dedne in sposobne ustvarjati nova plemena mikroorganizmov. Tako prehajamo že v področje dednostnih zakonov, ki so tako važni za vse življenje, a vendar še tako malo znani. Bakterijski trnek nam bo utegnil pojasniti marsikaj.

Stoti rojstni dan ing. Eiffla

Danes je za Pariz in vso Francijo slavnosten dan. Francozi obhajajo stoletnico rojstva zgraditelja Eifflovega stolpa v Parizu, inženjerja Eiffla. V ta namen bo oddajala radio postaja na vrhu Eifflovega stolpa poseben program s spominke svečanostjo.

Od svoje zgraditve v l. 1889 do danes se Eifflov stolp z uspehom drži in se uspešno bori s kritikami, ki jih od vseh začetkov ne manjka. Ter kljubuje vsem vremenskim naporom. Stolo meri v višino natančno 300 m in 5 cm. Do zgraditve najnovejšega ameriškega nebotičnika je bil najvišja zgradba na svetu. Se danes pomeni atrakcijo za vsakega tujca, ki pride v Pariz. V finančnem pogledu pomeni Eifflov stolp popoln uspeh od vsega začetka.

Građnja stolpa je veljala 9 milijonov frankov, ki so jih vnoviči že v prvih šestih mesecih potem, ko je bil stolp izročen javnemu prometu. Odtlej prinaša stolp denarščini družbi, ki ga ima v zakupu, povprečno 95 frankov dividende na akcijo. Vsako leto si ogleda stolp približno 600.000 oseb. Odkar je zgrajen, je vrgel samo na vstopnini nad 26 milijonov frankov. Vstopnina pa ni edini vir dohodkov. Lepe dobike imajo tudi zakupniki restavracij in kavarn ter drugih objektov na stolpu. Stolo pa predstavlja za Parizane tudi lep kosček kruha, saj stalno zaposluje več sto delavcev. Vsako leto ga n. pr. prepletajo od vrha do tal. Stolo pa je ljudem tudi v pogubo, kajti doslej je z njega skočilo 111 samomorilcev. Raz stolp sveti poldrugi milijon žarnic, ki jih prižgo seveda le ob slavnostnih prilikah.

Eifflov stolp v Parizu
V ovalu ing. Eiffel

Motnje v želodcu in črevesju, ščipanje v trebuhu, zastoje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteta, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefove« grenčice. Zdravniki svetovnega slovesa hvalijo izborni učinek, ki ga ima »Franz Josefova« voda v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo, zlasti pri močnokrvnih, korpušnih osebah s satkarjih in hemoroidalno bolnih. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Čez štirideset let

V Varšavi se je odigral epilog ljubavne drame, ki leži štirideset let nazaj. Leta 1893 je ustrelil častnik ruske carske garde, ki je tedaj bival v varšavski garniziji, Mihael Bertekov, igralko Marijo Wysniowsko, ker se je branila vzeti Bertekova za moža. Častnik je bil zaradi zločina obsojen na štiri leta tujjavskega zapor. Pozneje so ga pomilostili in mož se je po amnestiji vrnil v Varšavo, kjer je živel poslej kot potepuh in pijanec. Popival je običajno v bližnji hiši, kjer je ustrelil Wysniowsko. Zadnje čase je spal v prenočišču za brezposelne, umrl pa je pred vzhodom v hišo, kjer je nekoč stanovala njegova nevesta.

Nazadovanje dijakov v Ameriki

Število na ameriških univerzah vpisanih dijakov se je od lani precej spremenilo. Padlo je v eno polovico za 7 odst. Tudi dijakov, ki hočejo dovršiti svoj študij do kraja, je znatno manj. Njih število se je skrajšalo za 4,5 odst.

Vojska neoboroženega naroda

Pri letošnjih velikih manevrih nemške vojske na Meklenburskem so prvič sodelovali tudi oddelki nemške varnostne policije

Pohod gladnih na Washington

Newyorški brezposelni se odpravljajo na pohod gladnih v Washington

Malmgreenova cerkev

Iz Stockholma poročajo: Dne 18. decembra se bo v stockholmskem predmestju Appelvickenu slovesno blagoslovila spominska cerkev dr. Finna Malmgreena, švedskega meteorologa, ki se je soudeležil znane nesrečne Nobelove ekspedicije na severni tečaj in je potem v italijanskem poročniku Zappijem odšel iz Nobelovega taborišča na ledni grudi. Svedsi so v Malmgreenov spomin zbrali večjo vsoto denarja. Znosok je tako narasel, da niso vedeli, kam z njim. Zato so prepustili odločitev o tem Malmgreenovi materi. Ta je izrazila željo, naj bi se v spomin nesrečnega sina sezidala cerkev, kar se je zgodilo. Cerkev so okrasili najboljši švedski umetniki in njena blagoslovitev bo zelo svečana. Udeležili se je bodo tudi vsi predstavniki švedskih znanstvenih institucij.

Življenje za 10 steklenic vina

Osemnajstletnega Pavla Ungerja je doletela pri tibetopskem prekoženju nadzarsko-avstrijske meje nenavadna smrt. Fana je prehitel napad iz Madžarske v Avstrijo 10 steklenic vina. Ko je že bil onstran meje na avstrijskem ozemlju, ga je prijel carinski stražnik. Ko ga je ta naslednji dan eskortiral iz zapora občinske hiše, je vrgel Unger nahrbtnik z vinom od sebe in zdirjal. Finančni stražnik je brž vzel puško z rama in pozval boguna, naj se ustavi. Unger ni ubogal, zato je finančni stražnik streljal in ga smrtno zadel. Ungerja so oddali v bolnišnico, kjer se bori s smrtjo, finančnega stražnika pa so oblasti takoj odpustile iz službe.

Ponesrečen polet Amy Johnsonove v London

Znana letalka Amy Johnson-Mollisonova je startala v nedeljo 11. t. m. ob sedmih zjutraj v Kapskem mestu proti Londonu. Ker pa je bila zelo gosta megla, letalka ni prišla daleč. Ustavila se je po približno uro poleta v Mosaamedesu v južni Afriki in se je vrnila nazaj v Kapsko mesto naslednji dan zjutraj, kjer bo ostala, dokler se temeljito ne izboljšajo vremenske razmere.

Nagrajeni pes

Na zadnji razstavi psov v Parizu je dobil primerek, ki ga prikazuje gornja slika, prvo nagrado

D'Artagnanov grad naprodaj

Francoski listi poročajo, da je grad mušketirja D'Artagnana naprodaj za 250 tisoč frankov, kar predstavlja za to zgodovinsko redkost vsekakor smešno nizko ceno. V to vsoto je vstet tudi vseh inventar. Francoski dnevniki se ne morejo navediti, da se navzlic nizki ceni ne najde kumec, ki bi bil voljan pridobiti to mušketirsko dragocenost, ki je postala slavna po Dumasovih romanih. V D'Artagnanovem gradu je tudi več starih gobelov.

Padec francoske vlade

Odstopivši min. predsednik Herriot

Kako moramo kuriti

Nase telo mora ohraniti v vseh okoliščinah, naj si bo okoli njega vroče ali mrzlo, svojo normalno temperaturo okrog 37 stopinj Celzija. V vročini si pomaga deloma samo s potenjem, deloma mu pomore, mo s pahljanjem in ventiliranjem, sploh z vsemi načini dovajanja svežega zraka, v katerem more njegova površinska vlaga izpuhtevati.

V mrzli okolici delamo spet narobe. S »toplo« to je nepropustnejšo obleko, zadržujemo telesno toploto, da ne izžareva preveč. Obenem segrevamo zrak v naših bivališih s kurjenjem. Kurjenje mora biti smoteno, če hočemo, da bomo imeli od njega pravi učinek. V naših bivališih po trebujemo čisto določeno množino toplote od 16 do 17 stopinj Celzija in moramo paziti, da ostane kolikor mogoče enakomerna. Če to ni, tedaj se zrak ob stropu premočno segreje, ob oknih ohlajajoči se zrak pa pada zaradi svoje večje teže k tlemi. Rezultat so mrzle noge in vroča glava — torej narobe kakor bi moralo biti.

Zrak v sobi se torej ne sme ustaliti in zato pozimi tudi ne smemo spati v nezakurjeni sobi pri odprtem oknu. Če je zrak v sobi prav tako hladen kakor zunaj, tedaj se ne more izmenjavati in vsa odprta okna nam nič ne zaležejo. Sveži, nepokurjeni zrak vendar ne prihaja noter. Zato je najbolje, če vzdržujemo v spalnici vsaj temperaturo 12 stopinj Celzija.

Naraščanje vlog v francoskih bankah

Pri mestni hranilnici v Parizu so narašle vloge v zadnjem letu od 868 na 1259 milijonov frankov. Vloge pri bankah pa so se še bolj nakupile, namreč od 23.556 milijonov na 32.282 milijonov. Pa statistiki francoskih finančnikov odpade na vsaka 2,2 Francoza hranilna knjižica, vsaka francoska družina ima torej po več hranilnih knjižic. Interesanten je pregled pariske hranilnice, ki pravi, da se rekrutirajo nje ni vlagatelji večinoma iz siromašnejših slojev. Največ tekočih računov pri tej hranilnici imajo zasebni nameščenci, ročni delavci, posli, delavci in vojniki, dalje ljudje svobodnih poklicev in osebe brez poklica.

Loterija za točne plačnike davkov

V upravnih komisijah budimpeštanskega mesta je te dni predlagal mestni svetnik Hann, naj bi vsak točni plačnik davkov v Budimpešti prejel srečko. Konec vsakega leta naj bi se vršilo žrebanje in dobitnik, kom bi davčna uprava pri obračunu vrnila njih vplačila v celoti.

Trčenje v predoru

V nekem predoru pri Luzernu sta te dni trčila osební vlak Luzern-Bellinzona in ekspresni vlak Curih-Luzern. Sumek pri trčenju je bil zelo močan. Več oseb je bilo ranjenih, nekaj tudi mrtvih. Zelo miška komisija je dala zapreti oba tira, na katerih se je zgodila nesreča. Gmotna škoda je precejšnja. Nesreča se je primerila za zgodaj, ker je ekspresni vlak prozrl signal na »stoj«.

Ne gre pa samo za toplotno množino in njeno razdelitev, temveč tudi za kakovost te toplote, namreč za to, da-li je suha ali vlažna. Prevelika toplota sarno škoduje, ker se telo v njej ne more zadržati. Zato skrbimo rajši za bolj suho toploto in tu se nam ni bati, da bi postalo v sobi preveč suho. Naj se zrak pri vdihavanju sam ovlaži in posode z vodo, ki jih tako radi postavljamo na peč, so že tako nesmiselne, ker dajejo izhlajevanju premočno površino. Najbolje se zračna vlaga, ki ne sme presegati 30 ali kvečje 50 odstotkov, vzdržuje s kurjenjem s toplo vodo, tako da je ta oblika centralne kurjave najbolj priporočljiva.

Seveda pa ima centralna kurjava tudi svoje nedostatke in najvažnejši med njimi je ta, da se na njenih pečeh bolj nego na vseh drugih nabira prah, ki začne razvijati amoniak in ogljikov oksid. Za 50 odstotkov teh plinov v zraku pa zadostuje, da se pojavi glavobol in slabost. Zato moramo vse segrevalne naprave te vrste čestokrat obrisati z mokro čunjo ali sesalomnikom za prah. Pri kurjenju z navadno pečjo pa moramo paziti na to, da prehitro ne zapremo njenih vrat in zatvorov. Električne in plinske ogrevalne naprave so najbolj primerne, a tudi dražje. Petrolejske peči ne razvijajo dosti ogljikovega oksida, če so dobro zgrajene, pač pa proizvajajo rade saje in zato niso primerne za spalnice.

Alah mora spremeniti ime

Stari, čestitljivi muzeinov klic na turških minaretih se bo kmalu spremenil iz Alana Akbarja v klic »Tanri Uludure«. Tako se namreč glasi v čisti turščini ime arabskega Alaha. Poznavalci razmer v Orientsu menijo, da bo muzeinov klic s tem izgubil mnogo na svoji privlačnosti in romantiki, s katero se je opajal turški verski življenjski ob klicanju na minarete. Tudi se boje, da ne bi mogli turški svetniki tako blagovlasno peti kakor so peli doslej in da bo to porazno vplivalo na ljudstvo. Vsekakor pa se bo reforma izvedla, kajti turška vlada je to zapovedala in Kemalove naredbe se strogo izvajajo.

Premalo svečnikov

V vseh francoskega departementa Crenze je v nekaterih farah zaradi pomanjkanja katoliških svečnikov popolnoma prenehala cerkvena bogoslužja. Od 266 občin imajo duhovnike samo v 121 občinah in 63 far je brez upraviteljev. V Saint Sulpiceu opravlja svečeniške posle v 11 občinah en sam dušni pastir.

Rešilni pas kot motorni čoln

Nekd v Los Angelesu živeči japonski plavalec je dal patentirati poseben rešilni pas a vijakom na ročni pogon. S tem pripomočkom prebreds plavalec na uro lahko 16 km morske poti

ZIMSKE SUKNJE

črne in v modnih barvah ter najboljše double sukno v veliki izbiri po priznani nizkih cenah pri

Drago Schwab, Ljubljana

ANEKDOTA

»Ali na boste še malo juhe, gospodična Agata?«
»Rada, ampak samo za ena polna usta.«
»Marija, napolnite, prosim god. Agati krožnik!«

Vsak dan ena

»Tak tako Metka — tvoj ženin se je včera, odpeljal čez veliko lužo? Da, da, slovo je bilo gotovo hudo!«
»Tako je, tetka — še danes me boli roka od mahanja z robcem.«

Nenadkriljiva
kakovost

»SUPER INDUCTANCE«

sprejemalcev
zagotovi
za leta
veselje
nad darilom

Michel Zévaco:

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Umirajoči je z mrtko zahrpel:

»Concini!...«

V Leonorinem obrazu je nekaj neopazno zadrževalo. Trdo in ostro je uprla oči v nesrečneža, kakor da bi ga hotela s pogledom zabosti, in vprašala:

»Zakaj? Ali je vedel? Mar ste se mu dali zalotiti?«

Saint-Julien ni imel več toliko moči, da bi ji bil odgovoril. A njegove oči so trenile, kakor da bi hotel reči: da. Nato se je zleknil v poslednjem krču in negibno obležal. Bil je mrtev.

»Tepec!« je besno zaškrtila Leonora.

Odvrnila se je od trupla, se vrnila v svoj naslanjač, naslonila glavo v dlan in se pogreznila v mračno zamišljenost.

»Kje si ga našel?« je zdajci vprašala in nezaupno pogledala Saëtta.

Stari razbojnik se je kradoma ozrl na mrtiča in mirno odvrnil: »V ulici Sv. Honorija, kamor se je bil zavlekel,« je dejal, čuteč, da mu gre za glavo.

Leonora je počasi umaknila pogled. Saëtta se je neopazno nasmehnil. Čutil je, da je nevarna sumnja minila.

Leonora je pozvonila. Ko je pritekel sluga, je z glavo pokazala na truplo človeka, ki je bil v njeni službi zaigral življenje. Sluga jo je razumel. Niti začudil se ni. Poklical je tovariša in z njegovo pomočjo odnesel truplo iz sobe.

Leonora se je spet zamislila. Čez nekaj časa je izpregovorila zlovesče mirno, kakor da bi nadaljevala razgovor:

218

»Ti torej misliš, Saëtta, da bi mogli, če spravimo to dekle na kak samotni kraj, ubiti dve muhi na en mah in se iznebiti obeh kralja in tvojega sinu?«

»Vendar želi!« je sam pri sebi zavriskal Saëtta. »Vedel sem, da bo moje seme pognalo kal! Nu, dovolj truda je bilo potreba!«

Vneto je jel razlagati Leonori svoj načrt. Ko je končal, mu je pritrdila:

»Res se mi zdi, da je tvoja misel dobra. Nu, za zdaj naj ostane ob tem. Oglasi se jutri okoli desetih dopoldne. Dotlej premislim vso stvar, pa ti povem kaj natančnejšega. Pojdi!«

Saëtta je odšel s srcem prekipujočim od divjega veselja. Concini se je bil zvečer oglašil v Pisateljski ulici. Sprejel ga je Perfekt Goulard, Acquavivova desna roka, in razgovor med njima je trajal dolgo, dolgo...

Leonora, ki je bolje vedela, kako in kaj, ali so ji pa izkazovali več zaupanja, je šla naravnost v samostansko jetnišnico. Stopila je v podstrešno sobico, kjer je stanoval glavar mogočne Jezusove družbe, in se pomenila z njim samim.

Ko je v ječi opravila, je krenila v Louvre. Tu je imela enako dolg, enako skrivnostni in gotovo tudi enako strašen razgovor z Marijo de Medicis, ljubico svojega moža.

Ob enajstih je bila spet doma. Saëtta jo je nestrno pričakoval.

34.

Vrnimo se zdaj k Jehanu Hrabremu. Po Saint-Julienovem poročilu vemo, da se pri svojem strašnem padcu ni bil ubil. Rana, ki jo je dobil na glavi, je bila neznatna. Vemo tudi, da so mu bili nezvestnemu pobrali vse, kar je bilo količjak podobnega orožju, in ga prenesli v samostansko jetnišnico.

Iz jetnišnice so ga prenesli v skrivnostno hišo, kjer se je skrival Claude Acquaviva.

Ko se je zavedel, ga je obdajala popolna tema. Najprej se je silno začudil, videč, da še živi. Nekaj trenutkov je ležal, ne da bi se upal ganiti. Bilo mu je, kakor da bi bil ves polomljen. Glava ga je bolela, in zavest se mu še ni bila popolnoma vrnila.

A počasi se mu je vendar zjasnilo v možganih. Otiral se je in z zadovoljstvom spoznal, da je cel.

»Ničesar razbitega! Ali, vraga, kakšen padec! Se zdaj sem ves omamljen od njega. Mar bi bil poslušal gospoda de Pardaillana, ki me je svaril, naj pazim, kam stopim. Nu, prav se mi godi... In kako naj pridem iz te poklenske luknje? Ali bom sploh prišel iz nje?«

S težavo se je spravil pokoncu. Noge so mu klecale. Pretegnil se je, se napel in zbral vso svojo voljo.

»Hvala Bogu!« je zamrmral, čuteč, da je največja slabost premagana. »Stroj je cel... Nu, kje sem prav za prav?«

Tipaje je jel tavati po temi. A kmalu se je začudil:

»Nu, kdo bi si mislil, da je vodnjak tako širok! In, vraga — vodnjaki so navadno okrogli. Tale pa ni.«

Pomislil je in takoj našel razlago.

»Seveda. Vodnjak je v zvezi s podzemeljsko votlino. Ali naj se pritožujem, ker imam malce prostora? Kdo ve, ali ni kje kakega rova, po katerem bi se mogel rešiti!«

Položil je roko na steno, da bi se dotikal do izhoda.

»Ali — to je pravi zid!« je vzkliznil. »Kje je potem skala, ob kateri bi si bil skoraj razbil glavo?«

Z roko ob steni je previdno tipal dalje in štel korake.

»Osem!« je rekel sam pri sebi.

Krenil je na levo in naštel šest korakov. Stena je bila gladka. Še enkrat na levo: osem korakov — in stena gladka kakor prej.

Spet na levo. Noga mu je zadela ob okrogel predmet. Sklonil se je in potipal.

»Vrč vode, hlebec kruha! Aha!«

Mlekita Grenkita Sadrita Mirim kraljica čokolad Maslita Kavita

Radio

Četrtek, 15. decembra.

LJUBLJANA 12.15: Radio kvartet. — 12.45: Dnevne vesti. — 13. Čas, radio kvartet, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Italijanca. — 19: O dvojčkih pri ljudeh in živalih. — 19.30: Pogovor s poslušalci. — 20: Koncert orkestra »Grafice«. — 21: Funtje na vasi. — 21.30: Prenos iz »Zvezdec«. — 22.15: Čas, poročila.

Petek, 16. decembra.

LJUBLJANA 11.15: Solška ura: Vsesokoljski zlet v Pragi. — 12.15: Pmošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Zgodovina Slovencev. — 19: Francoščina. — 19.30: Ljubzen gre skozi želodec. — 20: Glasbeno predavanje. — 20.30: Prenos Preporodove akademije iz Uniona. — 22: Čas, poročila, plošče.

BEograd 11: Radio orkester. — 16. Laska godba. — 19.30: Narodna glasba. — 20.30: Simfonični koncert. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Popoldanski koncert. — 20.30: Prenos iz Beograda. — Laska godba. — PRAGA 19.20: Klavirske sonate. — 20: Vojška godba. — 21: Operetni večer. — 22.15: Prenos iz Brna. — BRNO 19.25: Koncert iz Prage. — 22.15: Godba na pihala. — VARŠAVA 20.15: Simfonični koncert. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 15.30: Mladinski koncert. — 16.55: Laska glasba. — 19.55: Verdijeva opera »Falstaff« na ploščah. — BERLIN 20: Opera »Grofica Marica«. — Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 19.30: Nicolajeva glasba. — 20.45: Sluhoigra iz Lipskega. — MCHLACKER 20.15: Variete za orkester. — 21.10: Sluhoigra. — 23: Rapsodija »Tolazba noč«. — 23.30: Nočni koncert. — BUDIMPESTA 20: Koncert Beethovnov glasbe. — 21.25: Laska godba. — 22.30: Mozartove sonate. — Cigarska godba. — RIM 16: Koncert na čelo. — 20.45: Violinski koncert.

Sokol

Sokoljski gledališki oder na Viču bo uprizoril 18. t. m. ob 20. dramo iz življenja ruskih umetnikov »Spavaj moja deklica«. Priljubljen in članstvo vabljeni k obilnemu posetu.

Smučarski odsek ptujskega Sokola se je že organiziral in Sokolstvo bo v prihodnjih dneh pričelo redne vaje, ki jih bodo vodili brata Salamon in Polič ter sestra Mašusova. Prijave še sprejema brat Pertot. St. Lovrenc se kot čisto kmečko društvo razvija počasi, a sigurno. Prvi december

»Dolgo ni noben glas zmotil smrtne tišine v džungli. Slišati je bilo samo neboljše jokanje otroka... Nato so prišle opice!«

Čudovito lepa je naša nova slikanica

TARZAN

Zunanji naročniki store najbolj prav, če iznos Din 22.— vpošljejo v znak obnem z naročilom.

je bil proslavljen skupno z šolo lepo, tudi obisk je bil zadovoljiv. Za Stefanovo pravilja veselo igro. Prejšnjo nedeljo pa je predaval župni tajnik br. Matko o sokolski ideji v življenju. Društvo potrebuje vso podporo odločujočih sokolskih činiteljev.

**Za Božič
znižane
cene:**

krzneni plašči, jopice,
boe, ovrtniki in krz-
na za obrobe v obilni
zalogi pri trvdki

L. Rot

Ljubljana, Mestni trg 5.

Ker se moram zaradi družinskih raz-
mer preseliti v mesto,
**oddam v najem gostilno in
trgovino**

MAKS LAJOVIC, Litija

Vaše zdravje, življenjska sreča,
velike denarne žrtve
zavise od kvalitete. — Zahtevajte samo
»OLLA«!
Vaše zaupanje zasluži samo blago, čigar
kvaliteta je preizkušena in ki je že de-
cenije poznano po vsem svetu.

Popularnost »Tarzana«

bo ostala večna!

Riplana — Interlock

spodnje perilo je valed dvoj-
noga vezena višek modernega
pletanja. — Finejše in trpež-
nejše kot navaden trikot. Do-
bi se ga v vseh boljših modnih
trgovinah. 388

Izdeluje: LANA, LJUBLJANA

Poceni

15127

purani

MARIBOR

Cvetlična ulica 18.

Javna dražba

stare, dobro vpeljane trgovske hiše
Orel, Šoštanj, se bo vršila 21. de-
cembra 1932 pri okrajnem sodišču
v Šoštanju. Cenilna vrednost Din
655.070.—, najnižji ponudek Din
350.000.—. 15111

PUH — PERJE
R. MIKLAUC LJUBLJANA

Cenjena gospodinja,
UPORABLJAJTE TUDI VI Z ZAUPA-
NJEM DOMAČE

PRAŠKE
ZA PECIVO

Adria

SAJ JAMCIJO ZA NAJBOLJŠO KAKO-
VOST. 15041

**Mali oglasi v „JUTRU“
imajo siguren uspeh'**

**Drva in
premog**
pri
IV. SCHUMI
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

DAMSKÉ PLAŠČE ZA ZIMO

toplo podložene, v cenah od Din 280.— naprej, nudi
F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29
Velika izbira v posebnem oddelku za konfekcijo. — Lastni atelje za
izdelavo plaščev, zato so cene brez konkurence. 15135

CHEVROLET ORIGINALNI NADOMESTNI DELI

Vsi stalno na zalogi **EDINO LE** pri avtoriziranih GENERAL MOTORS
delavnicah: 13308
A. MARINI, Dolenjska c. 16. **DESA d. z o. z.** Ljubljana, Dunajska c. 24. **S. HASELBACH,** Celje, Ljubljanska c. 11.
Telefon: 24—07. Telefon: 22—92. Telefon: 1—63.

KARL BRATUŽ, kapetan I. razreda v Slavon-
ski Požegi, javlja v imenu vseh svojih sorodnikov
težko in bridko vest, da je odšla v boljše življenje
iskreno ljubljena mati

Marija Bratuž
roj. Simčič

ki je umrla in bo pokopana v sončni Gorici.

Slavonska Požega, 13. decembra 1932.

15114

Cene malim oglašom

Zenitve in doplačila. Vsaka beseda Din 2.— ter enkratna priročajna za tito ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se računajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokal«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Običaji in »Le« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zastavke«, če se s oglašom nudi zasluge, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zasluge ali službo, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

Vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računata enkratna pristojbina Din 5.— za tito ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglašni značaji se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za tito ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo pa Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vplačati v ostanu obremen s naročilom.

Pravočasno opozarjamo

cenjene »Jutrove« inserente, ki se nameravajo, kakor vsako leto, v večji meri poslužiti zadnje nedeljske številke »Jutra« pred božičnimi prazniki in reklamne svrhe,

da bo nedeljska številka »Jutra« izšla že v soboto zjutraj

in to zaradi praznovanja rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra I. V nedeljo list ne bo izšel. Praznično »Jutro« bo zatorej izšlo v soboto zjutraj v povečanem obsegu in v visoki nedeljski nakladi.

Dvodnevna aktualnost »Jutra« bo našo trgovino kar najuspešnejše predstavila kupujočemu občinstvu. Prosimo samo, da nam gg. trgovci naročila na oglase dostavijo čim prej. Le nujne oglase bomo mogli sprejemati še jutri in to le do 5 ure.

Na to si dovoljujemo opozoriti še posebej zunanje naročnike malih oglašev in jih prosimo, da nam takoj pošljejo svoja naročila

OGLASNI ODDELEK »JUTRA«

Telefon 34—92 in 33—92.

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za tito pa 5 Din. — Kdor sprejema potnika, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za tito pa 5 Din. (5)

Zastopstvo

sprejme trgovce za Maribor in bližnje okoličane. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 51632-5

Provizij. potnika

manufakturne stroje sprejme. Ponudbe na oglašni oddelk »Jutra« pod šifro »Manufakturne«. 51638-5

Vajenci (ke)

Frizersko vajenico samo inteligentno, z mešano soljo, sprejemem. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 51640-44

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tito pa 5 Din. (1)

Kroj. pomočnika

ki dela fine in velike kose na doma. sprejemem. Ponudbe na oglašni oddelk »Jutra« pod šifro »Kroj. pomočnik«. 51638-1

Kmečko dekle

preprosto, ki zna kuhati vsaj navedeno hrano, poštino in pridno sprejemem. Ponudbe na oglašni oddelk »Jutra« pod »Spretnost«. 51610-1

Postrežnica

zdravo in snodno sprejemem za pospravljanje parkiranih sob. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 51673-1

Mesar. pomočnika

sprejemem za Ljubljano. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 50178-1

Čevljar. pomočnika

za enosloj in luksuzna čevlja sprejemem. Ponudbe na oglašni oddelk »Jutra« pod »Čevljar«. 51694-1

Zakonski par

dobi brezplačno stanovanje na periferiji Ljubljane, ako žena zna in ima veselje obdelovati vrt. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 51638-1

Gospo ali gđc.

inteligentno in gospodno, ki bi prevzela za logo in prodajo finih in inozemskih ročnih del pri privatnih steklah. — Ponudbe na podružnico »Jutra« pod »Postrežnica«. 51632-1

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

146.

La je pristopila k Tarzanu in jela peti nekakšno zakletev, obenem pa počasi dvigati tanki, ostrni roki. Možu iz džungle se je zdelo, da je trajalo večnost, preden se je njena roka ustavila in je smrtonosna ostrina obvisela nad njegovimi razgaljenimi prsi. Počasi se je jela spuščati nizdol ... Sredi pričakovanja smrti je slišal renčanje jeznega svečenika, ki je postajalo čedalje glasnejše.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d.

Stanovanje

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tito pa 5 Din. (21)

Lepo stanovanje

soba in kuhinje takoj oddam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 51612-21

Pristopajte

k Društvu stanovanjskih najemalnikov, Vegova ul. 8. 573-21

Trisob. stanovanje

moderno, za 900 Din mesečno odda s 1. januarjem 1933 Društvo hišnih posrednikov, Ljubljana, Selendrova ulica 6. 50388-21

Enosob. stanovanje

soba in kuhinje v vrtem oddam v Zeleni jami, Ljubljanska ulica 57. 50293-21

Trisob. stanovanje

naprodi banke opravila po klasični oddaji. Ponudbe na oglašni oddelk »Jutra« pod »Udobno stanovanje«. 50290-21

Dvosob. stanovanje

s kopalnico, kuhinjo in pralnikom oddam s 1. februarjem v Rožni dolini, cesta VII/5 — pri kapelici. 51636-21

Stanovanje

soba in kuhinje, s parketom, elektriko in vodovodom oddam v Zg. Siki št. 303. 51619-21

Dvosob. stanovanje

s kopalnico in pralnikom v visokem pritličju tekoč poceni oddam v Zg. Siki št. 303. 51672-21

Stanovanje

soba in kuhinje oddam. — Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 51661-21

Stanovanje

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tito pa 5 Din. (21-a)

Dvosob. stanovanje

s kopalnico in pralnikom v suhi hiši v mestu. Ponudbe na oglašni oddelk »Jutra« pod šifro »Stanov.«. 50989-21-a

Gospodščina

soba in kuhinje v bližini mesta, proti mesečni najemini 200 par. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 51635-21-a

Stanovanje

tri ali štiri sobe, v mestu ali na Mirju oddam s 1. februarjem. Ponudbe pod šifro »Stanov.« na oglašni oddelk »Jutra«. 51642-21-a

Stanovanje

tri ali štiri sobe, v priložnosti ali v nadstropju, v centru mesta oddam s 1. februarjem. Ponudbe na oglašni oddelk »Jutra« pod šifro »Stanov.«. 51668-21-a

Soba odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tito pa 5 Din. (23)

Gdč. ali dijakinjo

sprejemem na stanovanje in hrano za 500 Din mesečno. Soba je lepa, kurjena, s parketom in elektriko. Poljska daja Bukovnik, Krakovski nasip št. 10. 51698-23

Opremljeno sobo

s elektriko razvedljivo in hrano ali brez takoj oddam. Pook nemškega jezika. Gosposka ul. 101. 51633-23

Opremljeno sobo

soba in kuhinjo, čisto in solno, s elektriko razvedljivo, na zelo lepem kraju v Sp. Siki oddam za 180 Din mesečno stalni gospodini ali gospodu. — Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 51631-23

Opremljeno sobo

s hrano ali brez oddam v bližini oddelka »Jutra« v oglašnem oddelku »Jutra«. 51663-23

2 opremljeni sobi

vezani, s solnini legi, s posebnim vzhodom s stopnic, oddam na Napoleonom trgu 6/II. 51676-23

Lepo sobo

s vso udobnostjo takoj oddam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 51670-23

Eno ali dve sobi

oddam pri operi. Telefon in kopalnica. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 51671-23

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tito pa 5 Din. (23-a)

Skromno

separirano sobico, s elektriko, išče mlajši uradnik. — Ponudbe s navedbo cene na oglašni oddelk »Jutra« pod »Do 300«. 50422-23-a

Zračno sobo

lepo opremljeno, s posebnim vzhodom, v centru mesta oddam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 51624-23

Soba

s eno ali dvema postelja oddam v vili blizu Leoniške. Na Kodeljevo 13. 51616-23

Dva dijaka

poceni sprejemem takoj ali pozneje na stanovanje v centru mesta. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra« pod »Dijaki«. 50655-23

Družabnika

s vozom ali gotovim denarjem sprejemem k avtomobilu podletju s vožnjami. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 50427-16

200.000 Din kapitala

ali vloženega sigurnih varovod iščem proti vknjižbi in mesečni renti 3500 Din. Ponudbe na oglašni oddelk »Jutra« pod šifro »Moščna renta 3500«. 49930-16

350.000—400.000 Din

iščem proti intabulaciji in 1000—5000 Din mesečne rente. Vzemem tudi vloženega. Vojnih varovod. Ponudbe na oglašni oddelk »Jutra« pod šifro »Sigurna investicija 350«. 49929-16

Brezobrestna

posojila za odkup dolga, nakup in oddajo podletju: »Kreditna zadruga«. Ljubljana, poštni predal 307. Sprejme zastopnik. 258-16

Knjižico

Lj. kred. banke 30.000 Din prodam. Najvišji ponudnik. — Ivan Beršun, Ljubljana, poštni predal 151. 50492-16

Knjižico

Ljubljanske kreditne banke v znesku 240.000 Din prodam. Ponudbe na oglašni oddelk »Jutra« pod šifro »Trgovka«. 51639-16

Knjižico

(okroga 25.000) Kmetijskega hranilnega posejilnega doma Ljubljana, prodam. Hranilna na oglašni oddelk »Jutra« pod »Valuta«. 51645-16

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tito pa 5 Din. (12)

Pohištvo

moderne spletnice, kuhinje in drugo pohištvo, solidno izdelano in po nizkih cenah priporočila Matija Anahor, Komenskega ul. 34. 51634-13

Spalnico

iz melkane lesa, po nizki ceni radi odgovorjavanja prod. Muženik, Moste, Krakova ulica 4. 51630-12

Lokal

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tito pa 5 Din. (19)

Skladišče

veliko in suho, sredi mesta takoj odda. Spedičija Turk v Ljubljani. 50300-19

Brivnico

brez konkurence, na sedežu sreza, zelo udobno prodam. Ponudbe pod šifro »Sodobnost 888« na oglašni oddelk »Jutra«. 50238-19

Trgovino z gradbenim materialom

v Našicah, ki obestri nad 30 let, dobro opremljeno s velikim dvoriščem, 2 šupama in pisarno oddam s 1. januarjem 1933. Cenj. ponudbe na oglašni oddelk »Jutra« pod šifro »Našice«. 50436-19

Dva lokala

za pisarne, v 1. nadstropju odda drogerija Hermes, Miklošičeva cesta št. 30. 50379-19

Mlekarno

dobro izdelano, prodam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 51622-19

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tito pa 5 Din. (17)

Večje trgovino

v trgu na Stajerskem oddam za 4 leta v najem. Proizvane se lahko takoj brez motnje. Potreben kapital 120.000 Din. 70.000 Din prometa mesečno in 10.000 Din prometa dnevno. Oboje ključni ljudje. Ponudbe na oglašni oddelk »Jutra« pod šifro »Priloge«. 51607-20

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tito pa 5 Din. (33)

Orehova jederca

nudi najceneje sivega Komp. Ljubljana, Gospo-svečka cesta 5. 50330-33

Živila

Praščice špeharje zaklane in obložene prodaja privatnikom, gostilničarjem itd. vsaki dan v mestni ključni ljubljanski tržnici Prodavci. Cena od 10 do 11 kg. 51641-43

Dijaste sobe

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tito pa 5 Din. (22)

Dva dijaka

poceni sprejemem takoj ali pozneje na stanovanje v centru mesta. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra« pod »Dijaki«. 50655-23

Dvosob. stanovanje

hišo prodam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 51661-20

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tito pa 5 Din. (35)

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah CERNE — juvelir Ljubljana Wolfova ulica 3

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tito pa 5 Din. (16)

150—200.000 Din kapitala išče

velika tržnica v Mariboru proti zastavi ali na sprejme tudi družbenika. Zagotovljen dober zaslužek. Ponudbe pod šifro »Dobro zaslužek na podružnici« »Jutra« v Mariboru. 51609-16

S podjetno trgovko

do 32 let staro, z aktivnim umetjem, želi sodelovanja s haki trgovci v večjem kapitalom. Običajne cene na oglašni oddelk »Jutra« pod »Trgovka«. 50655-23

Dva dijaka

poceni sprejemem takoj ali pozneje na stanovanje v centru mesta. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra« pod »Dijaki«. 50655-23

Priporočljiva božična - darila

D. 38 D. 35

Tople Casy-copate za deklice v modernih barvah. Ženske, razni modeli. Din. 40.— in Din 45.—

D. 85 D. 75

Ženski čevlji, solidna izdelava, usnjati podplati, črni ali rjavi. Druge oblike in barva D. 95.—

D. 95 D. 85

Ženski čevlji s francosko peto, zelo poceni, velika izbira lepih modelov.

D. 48 D. 95

Ženski snežni čevlji, dokler traja zaloga. Druga vrsta D. 65.—, celi iz gumija s ovratnikom samo D. 98.—

D. 55 D. 125

Moški čevlji iz boksa, črni ali rjavi, prama usnjati podplati. Druga moderna oblika samo D. 145.—

D. 48 D. 95

Ženski snežni čevlji, dokler traja zaloga. Druga vrsta D. 65.—, celi iz gumija s ovratnikom samo D. 98.—

D. 55 D. 125

Moški čevlji iz boksa, črni ali rjavi, prama usnjati podplati. Druga moderna oblika samo D. 145.—

D. 48 D. 95

Ženski snežni čevlji, dokler traja zaloga. Druga vrsta D. 65.—, celi iz gumija s ovratnikom samo D. 98.—

D. 55 D. 125

Moški čevlji iz boksa, črni ali rjavi, prama usnjati podplati. Druga moderna oblika samo D. 145.—

D. 48 D. 95

Ženski snežni čevlji, dokler traja zaloga. Druga vrsta D. 65.—, celi iz gumija s ovratnikom samo D. 98.—

D. 55 D. 125

Moški čevlji iz boksa, črni ali rjavi, prama usnjati podplati. Druga moderna oblika samo D. 145.—

D. 48 D. 95

Ženski snežni čevlji, dokler traja zaloga. Druga vrsta D. 65.—, celi iz gumija s ovratnikom samo D. 98.—

D. 55 D. 125

Moški čevlji iz boksa, črni ali rjavi, prama usnjati podplati. Druga moderna oblika samo D. 145.—

D. 48 D. 95

Ženski snežni čevlji, dokler traja zaloga. Druga vrsta D. 65.—, celi iz gumija s ovratnikom samo D. 98.—

D. 55 D. 125

Moški čevlji iz boksa, črni ali rjavi, prama usnjati podplati. Druga moderna oblika samo D. 145.—

D. 48 D. 95

Ženski snežni čevlji, dokler traja zaloga. Druga vrsta D. 65.—, celi iz gumija s ovratnikom samo D. 98.—

D. 55 D. 125

Moški čevlji iz boksa, črni ali rjavi, prama usnjati podplati. Druga moderna oblika samo D. 145.—

D. 48 D. 95

Ženski snežni čevlji